

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal

BEL/BS

Telefoonnummer +31235143465

walj@noord-holland.nl

Betreft: verkenning grenscorrectie Spaarndam

Geachte leden,

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) zenden wij u onze brief toe aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de verkenning naar een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam.

Bij brief d.d. 5 maart 2019 verzocht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ons college om samen met de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Haarlem, alsmede met de inwoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam.

Wij hebben u in onze brief van 7 mei 2019 geïnformeerd over onze aanpak van de gevraagde verkenning.

Nu stellen wij u op de hoogte van onze bevindingen en conclusies op basis van onze gesprekken over een eventuele grenscorrectie ten aanzien van Spaarndam met de Dorpsraad Spaarndam, de Initiatiefgroep Spaarndamis1 en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem, en correspondentie naar aanleiding daarvan.

Wij zullen in deze brief achtereenvolgens de context schetsen, onze uitgangspunten, de opbrengst van de verkenning en tenslotte onze conclusies.

Context

Gegevens Spaarndam

De historische kern Spaardam ligt sinds 1927 binnen de gemeente Haarlem en heeft 605 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Het veel later tot ontwikkeling gebrachte Spaardam-Oost behoorde tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ligt thans in de gemeente Haarlemmermeer en heeft 2.655 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Beide kernen zijn verbonden door een brug over het Noorder Buiten Spaarne. De voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had 5.665 Inwoners (CBS 2017, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand).

Procedure grenscorrectie (Wet arhi)

1 | 10

Verzenddatum

26 JUNI 2019

Kenmerk

1191465/1223987

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Een grenscorrectie is een wijziging van een gemeentegrens die naar verwachting het inwonertal van geen van de betrokken gemeenten met 10% of meer zal doen toe- of afnemen. Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) kan een grenscorrectie net als een gemeentelijke herindeling worden voorbereid door de gemeenten, de provincie of de minister.

Grenscorrecties worden in de praktijk bijna altijd voorbereid door gemeenten. Een enkele keer wordt een grenscorrectie meegenomen bij een gemeentelijke herindeling. Zo is in de provinciale arhi-procedure voor Gooise Meren (fusie Bussum, Muiden en Naarden) destijds een grenscorrectie tussen Muiden en Weesp (Bloemendalerpolder) meegenomen.

De voorbereiding van een grenscorrectie door gemeenten is als volgt. Beide gemeenteraden nemen een gelijkluidend besluit, dat ligt 8 weken ter inzage en een ieder kan zienswijzen indienen, vervolgens nemen de beide gemeenteraden opnieuw een al dan niet gewijzigd gelijkluidend besluit. De gemeenten sturen het eerste en het tweede besluit aan GS. GS sturen het besluit van de gemeenten aan de minister BZK. GS stellen ook binnen 2 maanden na het tweede besluit van de gemeenten de grensbeschrijving vast, publiceren die in het Provinciaal Blad (PB) en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster. Een grenscorrectie gaat formeel altijd in per 1 januari.

Een door de provincie voorbereide grenscorrectie begint met een fase van open overleg met de gemeenten op grond van artikel 8 van de Wet arhi. De provincie stelt daarna een herindelingsontwerp op, dat ligt ter inzage, zienswijzen kunnen worden ingediend, PS stellen een herindelingsregeling tot grenscorrectie vast en doen daarvan mededeling aan de minister. Vervolgens stellen GS binnen 2 maanden de grensbeschrijving vast, publiceren die in het PB en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster.

De minister van BZK kan ook een procedure tot grenscorrectie beginnen. Een grenscorrectie geschiedt in dat geval bij AMvB of wet.

Uitgangspunten verkenning GS

Op 13 april 2017 stelden de raden van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer een herindelingsadvies vast om hun gemeenten samen te voegen per 1 januari 2019. Op grond van artikel 5, lid 3, Wet arhi hebben GS op 28 juni 2017 het betreffende herindelingsadvies met een positief advies daarover aan de minister van BZK gezonden.

Het was een fusie van onderop, waartoe door beide raden unaniem is besloten. De positie van Spaarndam is hierbij uitvoerig aan de orde geweest en meegewogen. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari 2019 van start gegaan.

In de verkenning is gekeken of er nieuwe feiten zijn, die voor het college van GS aanleiding zijn om zijn advies van 28 juni 2017 te herzien. Daarbij waren destijds de volgende overwegingen aan de orde. Het is niet de taak van de provincie om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben GS op 23 mei 2017 al uitgesproken bij hun afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van de arhi-procedure. GS hebben in hun advies van 28 juni 2017 geoordeeld dat de beide fusiegemeenten een zorgvuldige en transparante arhi-procedure hebben doorlopen.

GS spraken als eerste met de Dorpsraad Spaarndam om zijn visie en eventuele wensen voor een peiling onder de inwoners te kunnen meenemen in het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

GS hebben in de verkenning in bestuurlijk overleg aan de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem de vragen voorgelegd:

- Is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor een maatschappelijk probleem? Zo ja, voor welk probleem?
- Zo ja, zijn de gemeenten dan in principe bereid een grenscorrectie voor te bereiden om het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur te brengen?;
- Willen de gemeenten het draagvlak daarvoor bij de inwoners van Spaarndam verkennen? Hoe, met welke respondenten, met welke vragen, wanneer?;
- Zo ja, willen de gemeenten de uitkomst van een peiling respecteren?

Opbrengst verkenning GS

Wij hebben uitvoering gegeven aan het verzoek van de minister van BZK door overleg te voeren met respectievelijk de Dorpsraad Spaarndam, B&W van Haarlemmermeer en B&W van Haarlem.

Het eerste gesprek op 12 april 2019 was met de Dorpsraad Spaarndam. Ter voorbereiding van dit gesprek heeft de Dorpsraad een brief met bijlagen toegezonden. De Dorpsraad heeft in het fusieproces een peiling en debatten gehouden onder beide dorpsdelen over de toekomst van Spaarndam. Hieruit is driemaal op rij naar voren gekomen dat een duidelijke meerderheid van de inwoners van het dorp voorstander is van een grenscorrectie waarbij Spaarndam-Oost (nu gemeente Haarlemmermeer) overgaat naar de gemeente Haarlem. Bewoners hebben daarbij aangegeven het dubbeldorp verenigd te willen zien onder één gemeentebestuur (Haarlem) en op Haarlem te zijn georiënteerd. De Dorpsraad vindt dat de raden van de fusiegemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer deze inbreng in

het fusieproces geen goede plaats hebben gegeven. De Dorpsraad signaleert ook dat de discussie over een grenscorrectie momenteel tot verdeeldheid in het dorp leidt.

De Dorpsraad bepleit nu een peiling onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van Spaarndam-Oost. De vraag zou moeten zijn of men bij Haarlemmermeer wil blijven of bij de gemeente Haarlem wil komen. De Dorpsraad analyseert uit het besluitvormingsproces dat de bepleite grenscorrectie om de bebouwde kom van Spaarndam-Oost inclusief sportvelden gaat.

De Dorpsraad had graag gezien dat de peiling al bij de verkiezingen voor PS of voor het Europees parlement was gehouden. Dit was in de gesprekken van de Dorpsraad met de Tweede Kamer voorgesteld door een aantal partijen.

Bij mail van 14 mei 2019 aan PS en bij brief van 26 mei 2019 aan GS liet de Dorpsraad weten van mening te zijn dat de aanpak van GS van de verkenning voorbijgang aan het verzoek van de minister van BZK, omdat GS gesprekken voerden over de grenscorrectie, maar geen peiling onder de inwoners van Spaarndam realiseerden.

Gesprekken met gemeenten

In de gesprekken met de beide gemeenten hebben wij de vraag voorgelegd of men een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam wil. In dat verband is ook gevraagd of de gemeenten willen meewerken aan een peiling over een grenscorrectie en zo ja, of ze de uitslag van zo'n peiling dan willen respecteren.

Haarlemmermeer

Op 10 mei 2019 spraken wij met *het college van B&W van Haarlemmermeer*.

Het standpunt van Haarlemmermeer is niet veranderd ten opzichte van het door de raden van Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem vastgestelde herindelingsadvies van 13 april 2017. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari jl. van start gegaan. De fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is aangegaan op basis van het ongedeeld blijven van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Beide raden hebben hier (unaniem) voor gekozen. Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie. Er is geen maatschappelijk probleem waarvoor dit een oplossing zou zijn. Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft onlangs met de Dorpsraad Spaarndam gesproken. Die benoemde geen concrete problemen als gevolg van het feit dat het dubbeldorp onder twee gemeentebesturen valt. Haarlemmermeer heeft meerdere dubbeldorpen en dit loopt goed. Het overleg van Haarlemmermeer met Haarlem over Spaarndam verloopt ook goed.

Het college vindt dat de discussie over Spaarndam op een gegeven moment klaar moet zijn. Anders kunnen de bestuurlijke verhoudingen met Haarlem onder druk komen te staan.

Haarlem

Wij spraken op 22 mei 2019 met *het college van B&W van Haarlem*.

Haarlem ziet de verkenning naar de grenscorrectie als het vervolg op de doorlopen arhi-procedure. De Dorpsraad Spaarndam heeft destijds in 2016 een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een meerderheid van de inwoners van Spaarndam een voorkeur had voor de gemeente Haarlem. Aan deze voorkeur is naar de mening van Haarlem geen recht gedaan in de herindelingsprocedure en deze inwoners voelen zich daarom niet gehoord. Haarlem heeft gedurende het gehele fusieproces gepleit voor het samenvoegen van het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur, namelijk dat van Haarlem. De inwoners van Spaarndam hebben volgens Haarlem een voorkeur voor Haarlem, de inwoners zijn georiënteerd op de stad Haarlem en maken gebruik van de voorzieningen in Haarlem.

Haarlem vindt dat er een peiling moet worden gehouden onder de inwoners van Spaarndam-Oost of men wel of niet een grenscorrectie richting Haarlem wil. Een peiling geeft duidelijkheid en maakt het mogelijk dit dossier af te sluiten.

De exacte omvang van de grenscorrectie is te bespreken met Haarlemmermeer. Haarlem heeft er begrip voor als Haarlemmermeer uit financiële overwegingen bij een grenscorrectie ook een gebied buiten de bebouwde kom van Spaarndam-Oost wil zien inbegrepen.

Reacties van anderen

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Wij ontvingen op 28 april 2019 een brief van de *Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude*. De Dorpsvereniging hecht aan het beginsel dat de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ongedeeld moet blijven. De Dorpsvereniging ziet geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam. Bij het beoordelen van een eventuele grenscorrectie vindt de dorpsvereniging dat de meningen van alle inwoners van Spaarndam en de aangrenzende dorpen Haarlemmerliede, Penningsveer en Spaarnwoude en het buitengebied moeten meewegen.

Wij hebben de Dorpsvereniging bij brief van 20 mei 2019 laten weten dat deze visie ook wordt betrokken in de gesprekken met de gemeenten en bij het opmaken van de balans van de verkenning naar een grenscorrectie.

Spaarndamis1

Op 14 mei 2019 informeerde een initiatiefgroep uit Spaarndam met de werknaam *Spaarndamis1* PS dat men zich niet vertegenwoordigd achtte door de standpunten en het optreden van de Dorpsraad Spaarndam en bezig was om een nieuwe dorpsvertegenwoordiging te vormen.

Wij hebben op 13 juni 2019 met vertegenwoordigers van Spaarndamis1 gesproken, die toelichtten dat zij geen enkele noodzaak zagen voor een grenscorrectie.

Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg

De Ondernemersvereniging Halfweg, Zwanenburg, Boesingheliede en omstreken en de Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg schreven ons op 11 juni 2019 over het belang van het behoud van de Groene Buffer. Een grenscorrectie van Spaarndam-Oost naar Haarlem zou aantasting van het huidige groengebied (de Groene Buffer) betekenen, terwijl het behoud daarvan een belangrijke reden was geweest voor Dorpsraad, Ondernemersvereniging en de meeste inwoners van Halfweg om te kiezen voor fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer.

Conclusies

Wij constateren dat de gemeente Haarlemmermeer geen noodzaak ziet voor een grenscorrectie en een peiling onder inwoners daarover. Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn een fusie aangegaan op basis van de ongedeelde overgang van de gemeenten. Beide raden hebben daartoe unaniem besloten. Haarlemmermeer ziet thans geen maatschappelijk probleem waarvoor een grenscorrectie een oplossing is.

De gemeente Haarlem is voorstander van een grenscorrectie om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. De Dorpsraad Spaarndam deelt dat standpunt. Het argument daarvoor is dat uit een peiling in 2016 van de Dorpsraad Spaarndam onder de inwoners een voorkeur voor Haarlem was gebleken, bewoners van Spaarndam-Oost op Haarlem zijn georiënteerd en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem. Wij constateren dat deze standpunten van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam destijds al zijn meegewogen in de besluiten van de raden van de voormalige gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Wij hebben geconstateerd dat het standpunt van de Dorpsraad niet door alle inwoners van Spaarndam wordt gedeeld. De op het herindelingsontwerp ingediende zienswijzen in 2017 hadden dat al duidelijk gemaakt. Van de 237 ingediende zienswijzen, waarvan 223 afkomstig van inwoners uit Spaarndam-Oost, steunden 91 procent het herindelingsontwerp voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer. Dit onderbouwt de stelling van de Dorpsraad dat een meerderheid in Spaarndam-Oost voor een fusie met Haarlem is niet. Daarnaast is recent een initiatiefgroep (Spaarndamis1) opgestaan, die het niet met de standpunten en het optreden van de Dorpsraad eens is, en tot een andere dorpsvertegenwoordiging in Spaarndam wil komen. Ook de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg zien, zoals hierboven aangegeven, geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam.

Wij concluderen dat onze verkenning naar een grenscorrectie m.b.t. Spaarndam geen nieuwe feiten heeft opgeleverd ten opzichte van het

herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer van 13 april 2017 en ons advies daarover aan u van 28 juni 2017.

Wij concluderen dan ook dat er geen aanleiding is ons advies van 28 juni 2017 te herzien.

Wij benadrukken nogmaals dat de raden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en van Haarlemmermeer destijds unaniem besloten tot ongedeeld fuseren. In het door beide raden unaniem vastgestelde herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer is de zienswijze van voorstanders van een grenscorrectie Spaarndam meegewogen en afgewezen. De fusiegemeenten hebben naar oordeel van GS een kwalitatief goede en transparante arhi-procedure gevoerd.

Onze verkenning heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijk probleem is waarvoor een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam een oplossing is. De peiling van de Dorpsraad Spaarndam, het feit dat inwoners van Spaarndam zijn georiënteerd op de stad Haarlem en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem zijn destijds betrokken in de afweging van de raden bij het vaststellen van het herindelingsadvies. De conclusie was dat dit niet noodzaakte tot het samenvoegen van beide delen van het dorp en het onder één gemeentebestuur brengen. De gemeente Haarlemmermeer heeft bovendien ervaring met dubbeldorpen en het afstemmen met andere gemeenten.

Het is wenselijk dat een eventuele grenscorrectie berust op draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij concluderen dat dat draagvlak ontbreekt en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet van plan zijn samen een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam voor te bereiden. De gemeente Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie na de net afgeronde herindeling. De gemeente Haarlem vindt een grenscorrectie nog steeds wenselijk.

Nu de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet bereid zijn gezamenlijk een grenscorrectie voor te bereiden, vinden wij het van belang duidelijk te stellen dat de provincie evenmin het initiatief wil nemen om de procedure voor een grenscorrectie te beginnen gezien het advies van GS over de herindeling van 28 juni 2017.

Daar komt een voor GS belangrijke overweging bij. Er kan in dit geval ook niet worden voldaan aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling om een provinciale arhi-procedure te beginnen. Het in maart 2019 in de ministerraad vastgestelde geactualiseerde "Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018" geeft reden om als provincie terughoudend te zijn met het starten van arhi-procedures tegen de wens van gemeenten. Dit kan alleen bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten waarvoor een oplossing uitblijft. Daarvan is in dit geval geen sprake. GS achten zich daarom ook niet bevoegd om een arhi-procedure te starten.

Wij concluderen ook dat er geen door de gemeenten georganiseerde peiling komt of er draagvlak voor een grenscorrectie is bij de inwoners van Spaarndam, omdat hiertoe de bereidheid bij de gemeente Haarlemmermeer ontbreekt.

Nu de gemeenten geen peiling doen, kan de vraag worden gesteld of de provincie die taak op zich dient te nemen. Wij zijn van mening dat het niet de taak van de provincie is om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten ("van onderop"), zoals bij de vorming van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer het geval was, zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben wij op 23 mei 2017 al uitgesproken bij onze afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van een arhi-procedure.

Wij beschouwen hiermee onze verkenning naar een eventuele grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam als beëindigd.

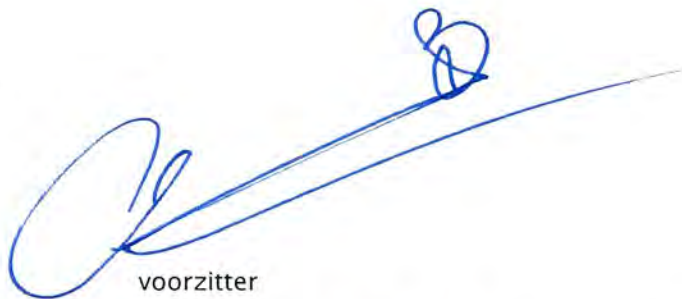
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlagen:

- afschriften van de GS brieven aan minister BZK, gemeente Haarlemmermeer, gemeente Haarlem, Dorpsraad Spaarndam, Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Initiatiefgroep Spaarndam1, Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg,
- Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente Haarlemmermeer (28 juni 2017).

Bijlage**Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente Haarlemmermeer (28 juni 2017)**

GS beoordeelde het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer op 27 juni 2017 positief op de criteria uit het landelijke "beleidskader gemeentelijke herindeling 2013": draagvlak, interne samenhang/ dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen en duurzaamheid.

GS constateerden in hun zienswijze ook dat de fusiegemeenten overtuigend hadden beargumenteerd dat er een goed en transparant proces was gevolgd, dat de raad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem had gekozen voor een ongedeelde fusie en dat bij de keuze voor een fusiepartner ook de opvatting van de Dorpsraad Spaarndam was meegewogen. In de reactienota bij het herindelingsadvies van de fusiegemeenten was ook ingegaan op de door de Dorpsraad Spaarndam in 2016 gehouden enquête, die naar mening van de gemeenten methodologische onvolkomenheden had en niet tot de conclusie kon leiden dat er draagvlak was voor één ongedeelde Spaarndam bij de gemeente Haarlem. De ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp lieten ook een heel ander beeld zien.

Het vaststellen van de zienswijze op een herindelingsadvies is een bevoegdheid van GS. Vanwege de aanhoudende inzet van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam voor een grenscorrectie (Spaarndam-Oost naar de gemeente Haarlem), besloten GS op 23 mei 2017 PS te verzoeken het herindelingsadvies en de zienswijze van GS te bespreken in de commissie Economie, Energie en Bestuur (EEB) van 12 juni 2017.

GS besloten op 23 mei 2017 ook het houden van een peiling in Spaarndam, waar de Dorpsraad Spaarndam in een petitie om vroeg, af te wijzen. GS waren van mening dat er een goede en transparante procedure was gevolgd door de fusiegemeenten. Hierbij had ook de Dorpsraad gebruik gemaakt van alle inspraakmogelijkheden en was zijn visie meegewogen in de besluitvorming.

De fusiegemeenten wezen een grenscorrectie gemotiveerd af. De raad van Haarlemmerliede en Spaarndam besloot op 16 juni 2015 unaniem tot ongedeelde fusieren met een andere gemeente. De fusiegemeenten constateerden ook dat de grote meerderheid van de zienswijzen uit Spaarndam de fusie steunde en dat de peiling van de Dorpsraad uit

2016 niet representatief was en een suggestieve vraagstelling had. Behalve het ontbreken van draagvlak in Spaarndam gaven de fusiegemeenten ook andere argumenten om de grenscorrectie af te wijzen (consequenties voor de Groene Buffer en financiën, de ervaring met dorps- en kernenbeleid en met dubbeldorpen bij de fusiegemeenten).

GS waren bovendien van mening dat het doen van een eigen onderzoek naar de wensen van de bevolking niet past bij de provinciale rol in dit herindelingsproces van onderop.

De meerderheid van de commissie EEB (40 van de 55 Statenleden) steunde de zienswijze van GS. De fracties van SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP en 50 Plus (15 statenleden in totaal) hadden geen bezwaren tegen de fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer, maar waren het oneens met de zienswijze van GS ten aanzien van het dubbeldorp Spaarndam. Ze meenden dat een peiling onder de inwoners van Spaarndam nodig was vóór het uitbrengen van het advies van GS aan de minister BZK.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA 'S GRAVENHAGE

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal

BEL/BS

Telefoonnummer +31235143465

walj@noord-holland.nl

Betreft: verkenning grenscorrectie Spaarndam

Excellentie,

In uw brief d.d. 5 maart 2019 verzocht u ons college om samen met de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Haarlem, alsmede met de inwoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam.

Wij hebben u in onze brief van 7 mei 2019 geïnformeerd over onze aanpak van de gevraagde verkenning.

Door middel van deze brief stellen wij u op de hoogte van onze bevindingen en conclusies op basis van onze gesprekken over een eventuele grenscorrectie ten aanzien van Spaarndam met de Dorpsraad Spaarndam, met de Initiatiefgroep Spaarndam1, en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem, en correspondentie naar aanleiding daarvan.

Wij zullen in deze brief achtereenvolgens de context schetsen, onze uitgangspunten, de opbrengst van de verkenning en tenslotte onze conclusies.

Context

Gegevens Spaarndam

De historische kern Spaardam ligt sinds 1927 binnen de gemeente Haarlem en heeft 605 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Het veel later tot ontwikkeling gebrachte Spaardam-Oost behoorde tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ligt thans in de gemeente Haarlemmermeer en heeft 2.655 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Beide kernen zijn verbonden door een brug over het Noorder Buiten Spaarne. De voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had 5.665 Inwoners (CBS 2017, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand).

Uitgangspunten verkenning GS

Op 13 april 2017 stelden de raden van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer een herindelingsadvies vast om hun gemeenten samen te voegen per 1 januari 2019. Op grond van artikel 5, lid 3, Wet arhi hebben GS op 28 juni 2017 het betreffende herindelingsadvies met een positief advies daarover aan de minister van BZK gezonden. Het was een fusie van onderop, waartoe door beide raden unaniem is besloten. De positie van Spaarndam is hierbij

1 | 10

Verzenddatum

26 JUNI 2019

Kenmerk

1191465/1223995

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

uitvoerig aan de orde geweest en meegewogen. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari 2019 van start gegaan.

In de verkenning is gekeken of er nieuwe feiten zijn, die voor het college van GS aanleiding zijn om zijn advies van 28 juni 2017 te herzien. Daarbij waren destijds de volgende overwegingen aan de orde.

Het is niet de taak van de provincie om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben GS op 23 mei 2017 al uitgesproken bij hun afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van de arhi-procedure. GS hebben in hun advies van 28 juni 2017 geoordeeld dat de beide fusiegemeenten een zorgvuldige en transparante arhi-procedure hebben doorlopen.

GS spraken als eerste met de Dorpsraad Spaarndam om zijn visie en eventuele wensen voor een peiling onder de inwoners te kunnen meenemen in het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

GS hebben in de verkenning in bestuurlijk overleg aan de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem de vragen voorgelegd:

- Is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor een maatschappelijk probleem? Zo ja, voor welk probleem?
- Zo ja, zijn de gemeenten dan in principe bereid een grenscorrectie voor te bereiden om het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur te brengen?;
- Willen de gemeenten het draagvlak daarvoor bij de inwoners van Spaarndam verkennen? Hoe, met welke respondenten, met welke vragen, wanneer?;
- Zo ja, willen de gemeenten de uitkomst van een peiling respecteren?

Opbrengst verkenning GS

Wij hebben uitvoering gegeven aan uw verzoek door overleg te voeren met respectievelijk de Dorpsraad Spaarndam, B&W van Haarlemmermeer en B&W van Haarlem.

Het eerste gesprek op 12 april 2019 was met de Dorpsraad Spaarndam. Ter voorbereiding van dit gesprek heeft de Dorpsraad een brief met bijlagen toegezonden (zie bijlage). De Dorpsraad heeft in het fusieproces een peiling en debatten gehouden onder beide dorpsdelen over de toekomst van Spaarndam. Hieruit is driemaal op rij naar voren gekomen dat een duidelijke meerderheid van de inwoners van het dorp voorstander is van een grenscorrectie waarbij Spaarndam-Oost (nu gemeente Haarlemmermeer) overgaat naar de gemeente Haarlem (zie de bijlage). Bewoners hebben daarbij aangegeven het dubbeldorp

verenigd te willen zien onder één gemeentebestuur (Haarlem) en op Haarlem te zijn georiënteerd. De Dorpsraad vindt dat de raden van de fusiegemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer deze inbreng in het fusieproces geen goede plaats hebben gegeven. De Dorpsraad signaleert ook dat de discussie over een grenscorrectie momenteel tot verdeeldheid in het dorp leidt.

De Dorpsraad bepleit nu een peiling onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van Spaarndam-Oost. De vraag zou moeten zijn of men bij Haarlemmermeer wil blijven of bij de gemeente Haarlem wil komen. De Dorpsraad analyseert uit het besluitvormingsproces dat de bepleite grenscorrectie om de bebouwde kom van Spaarndam-Oost inclusief sportvelden gaat (zie de bijlage).

De Dorpsraad had graag gezien dat de peiling al bij de verkiezingen voor PS of voor het Europees parlement was gehouden. Dit was in de gesprekken van de Dorpsraad met de Tweede Kamer voorgesteld door een aantal partijen.

Bij mail van 14 mei 2019 aan PS en bij brief van 26 mei 2019 aan GS liet de Dorpsraad weten van mening te zijn dat de aanpak van GS van de verkenning voorbijging aan uw verzoek, omdat GS gesprekken voerden over de grenscorrectie, maar geen peiling onder de inwoners van Spaarndam realiseerden.

Gesprekken met gemeenten

In de gesprekken met de beide gemeenten hebben wij de vraag voorgelegd of men een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam wil. In dat verband is ook gevraagd of de gemeenten willen meewerken aan een peiling over een grenscorrectie en zo ja, of ze de uitslag van zo'n peiling dan willen respecteren.

Haarlemmermeer

Op 10 mei 2019 spraken wij met *het college van B&W van Haarlemmermeer*.

Het standpunt van Haarlemmermeer is niet veranderd ten opzichte van het door de raden van Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem vastgestelde herindelingsadvies van 13 april 2017. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari jl. van start gegaan. De fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is aangegaan op basis van het ongedeeld blijven van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Beide raden hebben hier (unaniem) voor gekozen. Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie. Er is geen maatschappelijk probleem waarvoor dit een oplossing zou zijn. Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft onlangs met de Dorpsraad Spaarndam gesproken. Die benoemde geen concrete problemen als gevolg van het feit dat het dubbeldorp onder twee gemeentebesturen valt. Haarlemmermeer heeft meerdere dubbeldorpen en dit loopt goed. Het overleg van Haarlemmermeer met Haarlem over Spaarndam verloopt ook goed.

Het college vindt dat de discussie over Spaarndam op een gegeven moment klaar moet zijn. Anders kunnen de bestuurlijke verhoudingen met Haarlem onder druk komen te staan.

Haarlem

Wij spraken op 22 mei 2019 met *het college van B&W van Haarlem*. Haarlem ziet de verkenning naar de grenscorrectie als het vervolg op de doorlopen arhi-procedure. De Dorpsraad Spaarndam heeft destijds in 2016 een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een meerderheid van de inwoners van Spaarndam een voorkeur had voor de gemeente Haarlem. Aan deze voorkeur is naar de mening van Haarlem geen recht gedaan in de herindelingsprocedure en deze inwoners voelen zich daarom niet gehoord. Haarlem heeft gedurende het gehele fusieproces gepleit voor het samenvoegen van het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur, namelijk dat van Haarlem. De inwoners van Spaarndam hebben volgens Haarlem een voorkeur voor Haarlem, de inwoners zijn georiënteerd op de stad Haarlem en maken gebruik van de voorzieningen in Haarlem.

Haarlem vindt dat er een peiling moet worden gehouden onder de inwoners van Spaarndam-Oost of men wel of niet een grenscorrectie richting Haarlem wil. Een peiling geeft duidelijkheid en maakt het mogelijk dit dossier af te sluiten.

De exacte omvang van de grenscorrectie is te bespreken met Haarlemmermeer. Haarlem heeft er begrip voor als Haarlemmermeer uit financiële overwegingen bij een grenscorrectie ook een gebied buiten de bebouwde kom van Spaarndam-Oost wil zien inbegrepen.

Reacties van anderen

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Wij ontvingen op 28 april 2019 een brief van de *Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude*. De Dorpsvereniging hecht aan het beginsel dat de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ongedeeld moet blijven. De Dorpsvereniging ziet geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam. Bij het beoordelen van een eventuele grenscorrectie vindt de dorpsvereniging dat de meningen van alle inwoners van Spaarndam en de aangrenzende dorpen Haarlemmerliede, Penningsveer en Spaarnwoude en het buitengebied moeten meewegen.

Wij hebben de Dorpsvereniging bij brief van 20 mei 2019 laten weten dat deze visie ook wordt betrokken in de gesprekken met de gemeenten en bij het opmaken van de balans van de verkenning naar een grenscorrectie.

Spaarndamis1

Op 14 mei 2019 informeerde een initiatiefgroep uit Spaarndam met de werknaam *Spaarndamis1* PS dat men zich niet vertegenwoordigd achtte door de standpunten en het optreden van de Dorpsraad Spaarndam en bezig was om een nieuwe dorpsvertegenwoordiging te vormen.

Wij hebben op 13 juni 2019 met vertegenwoordigers van Spaarndamis1 gesproken, die toelichtten dat zij geen enkele noodzaak zagen voor een grenscorrectie.

Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg

De Ondernemersvereniging Halfweg, Zwanenburg, Boesingheliede en omstreken en de Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg schreven ons op 11 juni 2019 over het belang van het behoud van de Groene Buffer. Een grenscorrectie van Spaarndam-Oost naar Haarlem zou aantasting van het huidige groengebied (de Groene Buffer) betekenen, terwijl het behoud daarvan een belangrijke reden was geweest voor Dorpsraad, Ondernemersvereniging en de meeste inwoners van Halfweg om te kiezen voor fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer.

Conclusies

Wij constateren dat de gemeente Haarlemmermeer geen noodzaak ziet voor een grenscorrectie en een peiling onder inwoners daarover.

Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn een fusie aangegaan op basis van de ongedeelde overgang van de gemeenten. Beide raden hebben daartoe unaniem besloten. Haarlemmermeer ziet thans geen maatschappelijk probleem waarvoor een grenscorrectie een oplossing is.

De gemeente Haarlem is voorstander van een grenscorrectie om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. De Dorpsraad Spaarndam deelt dat standpunt. Het argument daarvoor is dat uit een peiling in 2016 van de Dorpsraad Spaarndam onder de inwoners een voorkeur voor Haarlem was gebleken, bewoners van Spaarndam-Oost op Haarlem zijn georiënteerd en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem.

Wij constateren dat deze standpunten van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam destijds al zijn meegewogen in de besluiten van de raden van de voormalige gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Wij hebben geconstateerd dat het standpunt van de Dorpsraad niet door alle inwoners van Spaarndam wordt gedeeld. De op het herindelingsontwerp ingediende zienswijzen in 2017 hadden dat al duidelijk gemaakt. Van de 237 ingediende zienswijzen, waarvan 223 afkomstig van inwoners uit Spaarndam-Oost, steunden 91 procent het herindelingsontwerp voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer. Dit onderbouwt de stelling van de Dorpsraad dat een meerderheid in Spaarndam-Oost voor een fusie met Haarlem is niet.

Daarnaast is recent een initiatiefgroep (Spaarndamis1) opgestaan, die het niet met de standpunten en het optreden van de Dorpsraad eens is, en tot een andere dorpsvertegenwoordiging in Spaarndam wil komen. Ook de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg zien, zoals hierboven aangegeven, geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam.

Wij concluderen dat onze verkenning naar een grenscorrectie m.b.t. Spaarndam geen nieuwe feiten heeft opgeleverd ten opzichte van het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer van 13 april 2017 en ons advies daarover aan u van 28 juni 2017. Wij concluderen dan ook dat er geen aanleiding is ons advies van 28 juni 2017 te herzien.

Wij benadrukken nogmaals dat de raden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en van Haarlemmermeer destijds unaniem besloten tot ongedeeld fuseren. In het door beide raden unaniem vastgestelde herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer is de zienswijze van voorstanders van een grenscorrectie Spaarndam meegewogen en afgewezen. De fusiegemeenten hebben naar oordeel van GS een kwalitatief goede en transparante arhi-procedure gevoerd.

Onze verkenning heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijk probleem is waarvoor een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam een oplossing is. De peiling van de Dorpsraad Spaarndam, het feit dat inwoners van Spaarndam zijn georiënteerd op de stad Haarlem en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem zijn destijds betrokken in de afweging van de raden bij het vaststellen van het herindelingsadvies. De conclusie was dat dit niet noodzaakte tot het samenvoegen van beide delen van het dorp en het onder één gemeentebestuur brengen. De gemeente Haarlemmermeer heeft bovendien ervaring met dubbeldorpen en het afstemmen met andere gemeenten.

Het is wenselijk dat een eventuele grenscorrectie berust op draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij concluderen dat dat draagvlak ontbreekt en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet van plan zijn samen een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam voor te bereiden. De gemeente Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie na de net afgeronde herindeling. De gemeente Haarlem vindt een grenscorrectie nog steeds wenselijk.

Nu de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet bereid zijn gezamenlijk een grenscorrectie voor te bereiden, vinden wij het van belang duidelijk te stellen dat de provincie evenmin het initiatief wil nemen om de procedure voor een grenscorrectie te beginnen gezien het advies van GS over de herindeling van 28 juni 2017. Daar komt een voor GS belangrijke overweging bij. Er kan in dit geval ook niet worden voldaan aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling om een provinciale arhi-procedure te beginnen. Het in maart 2019 in de ministerraad vastgestelde geactualiseerde "Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018" geeft reden om als provincie terughoudend te zijn met het starten van arhi-procedures tegen de wens van gemeenten. Dit kan alleen bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten waarvoor een oplossing uitblijft. Daarvan is in dit geval geen sprake. GS achten zich daarom ook niet bevoegd om een arhi-procedure te starten.

Wij concluderen ook dat er geen door de gemeenten georganiseerde peiling komt of er draagvlak voor een grenscorrectie is bij de inwoners van Spaarndam, omdat hiertoe de bereidheid bij de gemeente Haarlemmermeer ontbreekt.

Nu de gemeenten geen peiling doen, kan de vraag worden gesteld of de provincie die taak op zich dient te nemen. Wij zijn van mening dat het niet de taak van de provincie is om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten ("van onderop"), zoals bij de vorming van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer het geval was, zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben wij op 23 mei 2017 al uitgesproken bij onze afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van een arhi-procedure.

Wij beschouwen hiermee onze verkenning naar een eventuele grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam als beëindigd.

Wij hebben de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem, de Dorpsraad Spaarndam, de Initiatiefgroep Spaarndamis1, de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg met een gelijkkluidende brief geïnformeerd.

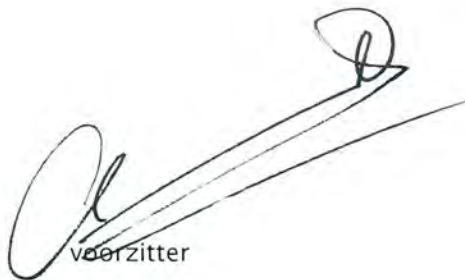
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

-Kopie aan PS van Noord-Holland.

Lijst van bijlagen

- Advies GS aan BZK d.d. 28 juni 2017;
- Brief BZK aan GS d.d. 7 maart 2019;
- Brieven van GS aan BZK en PS d.d. 7 mei 2019;
- Brief B&W Haarlem aan GS d.d. 28 maart 2019;
- Brief Dorpsraad Spaarndam aan GS d.d. 8 april 2019;
- Brief Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude aan GS d.d. 28 april 2019;
- Brief GS aan Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude d.d. 20 mei 2019;
- Brief Dorpsraad Spaarndam met bijlagen aan GS d.d. 26 mei 2019;
- Mail Initiatiefgroep Spaarndamis1;
- Brief Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg aan GS d.d. 11 juni 2019.

Bijlage

Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente Haarlemmermeer (28 juni 2017)

GS beoordeelden het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer op 27 juni 2017 positief op de criteria uit het landelijke "beleidskader gemeentelijke herindeling 2013": draagvlak, interne samenhang/ dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen en duurzaamheid.

GS constateerden in hun zienswijze ook dat de fusiegemeenten overtuigend hadden beargumenteerd dat er een goed en transparant proces was gevolgd, dat de raad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem had gekozen voor een ongedeelde fusie en dat bij de keuze voor een fusiepartner ook de opvatting van de Dorpsraad Spaarndam was meegewogen. In de reactienota bij het herindelingsadvies van de fusiegemeenten was ook ingegaan op de door de Dorpsraad Spaarndam in 2016 gehouden enquête, die naar mening van de gemeenten methodologische onvolkomenheden had en niet tot de conclusie kon leiden dat er draagvlak was voor één ongedeelde Spaarndam bij de gemeente Haarlem. De ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp lieten ook een heel ander beeld zien.

Het vaststellen van de zienswijze op een herindelingsadvies is een bevoegdheid van GS. Vanwege de aanhoudende inzet van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam voor een grenscorrectie (Spaarndam-Oost naar de gemeente Haarlem), besloten GS op 23 mei 2017 PS te verzoeken het herindelingsadvies en de zienswijze van GS te bespreken in de commissie Economie, Energie en Bestuur (EEB) van 12 juni 2017.

GS besloten op 23 mei 2017 ook het houden van een peiling in Spaarndam, waar de Dorpsraad Spaarndam in een petitie om vroeg, af te wijzen. GS waren van mening dat er een goede en transparante procedure was gevolgd door de fusiegemeenten. Hierbij had ook de Dorpsraad gebruik gemaakt van alle inspraakmogelijkheden en was zijn visie meegewogen in de besluitvorming.

De fusiegemeenten wezen een grenscorrectie gemotiveerd af. De raad van Haarlemmerliede en Spaarndam besloot op 16 juni 2015 unaniem tot ongedeelde fuseren met een andere gemeente. De fusiegemeenten constateerden ook dat de grote meerderheid van de zienswijzen uit Spaarndam de fusie steunde en dat de peiling van de Dorpsraad uit 2016 niet representatief was en een suggestieve vraagstelling had. Behalve het ontbreken van draagvlak in Spaarndam gaven de fusiegemeenten ook andere argumenten om de grenscorrectie af te wijzen (consequenties voor de Groene Buffer en financiën, de ervaring met dorps- en kernenbeleid en met dubbeldorpen bij de fusiegemeenten).

GS waren bovendien van mening dat het doen van een eigen onderzoek naar de wensen van de bevolking niet past bij de provinciale rol in dit herindelingsproces van onderop.

De meerderheid van de commissie EEB (40 van de 55 Statenleden) steunde de zienswijze van GS. De fracties van SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP en 50 Plus (15 statenleden in totaal) hadden geen bezwaren tegen de fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer, maar waren het oneens met de zienswijze van GS ten aanzien van het dubbeldorp Spaarndam. Ze meenden dat een peiling onder de inwoners van Spaarndam nodig was vóór het uitbrengen van het advies van GS aan de minister BZK.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Gemeente Haarlemmermeer

T.a.v. college van B&W

Postbus 250

2130 AG HOOFFDORP

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal

BEL/BS

Telefoonnummer +31235143465

walj@noord-holland.nl

Betreft: verkenning grenscorrectie Spaarndam

Geacht college,

Bij brief d.d. 5 maart 2019 verzocht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ons college om samen met de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Haarlem, alsmede met de inwoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam.

Wij hebben u in onze brief van 7 mei 2019 geïnformeerd over onze aanpak van de gevraagde verkenning.

Nu stellen wij u op de hoogte van onze bevindingen en conclusies, die wij aan de minister van BZK hebben gezonden, op basis van onze gesprekken over een eventuele grenscorrectie ten aanzien van Spaarndam met de Dorpsraad Spaarndam, met de Initiatiefgroep Spaarndamis1, met uw college en met de gemeente Haarlem, en correspondentie naar aanleiding daarvan.

Wij zullen in deze brief achtereenvolgens de context schetsen, onze uitgangspunten, de opbrengst van de verkenning en tenslotte onze conclusies.

Context

Gegevens Spaarndam

De historische kern Spaardam ligt sinds 1927 binnen de gemeente Haarlem en heeft 605 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Het veel later tot ontwikkeling gebrachte Spaardam-Oost behoorde tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ligt thans in de gemeente Haarlemmermeer en heeft 2.655 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Beide kernen zijn verbonden door een brug over het Noorder Buiten Spaarne. De voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had 5.665 Inwoners (CBS 2017, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand).

Procedure grenscorrectie (Wet arhi)

Een grenscorrectie is een wijziging van een gemeentegrens die naar verwachting het inwonertal van geen van de betrokken gemeenten met 10% of meer zal doen toe- of afnemen. Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) kan een grenscorrectie net als een gemeentelijke herindeling worden voorbereid door de gemeenten, de provincie of de minister.

1 | 10

Verzenddatum

26 JUNI 2019

Kenmerk

1191465/1223996

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Grenscorrecties worden in de praktijk bijna altijd voorbereid door gemeenten. Een enkele keer wordt een grenscorrectie meegenomen bij een gemeentelijke herindeling. Zo is in de provinciale arhi-procedure voor Gooise Meren (fusie Bussum, Muiden en Naarden) destijds een grenscorrectie tussen Muiden en Weesp (Bloemendalerpolder) meegenomen.

De voorbereiding van een grenscorrectie door gemeenten is als volgt. Beide gemeenteraden nemen een gelijkkluidend besluit, dat ligt 8 weken ter inzage en een ieder kan zienswijzen indienen, vervolgens nemen de beide gemeenteraden opnieuw een al dan niet gewijzigd gelijkkluidend besluit. De gemeenten sturen het eerste en het tweede besluit aan GS. GS sturen het besluit van de gemeenten aan de minister BZK. GS stellen ook binnen 2 maanden na het tweede besluit van de gemeenten de grensbeschrijving vast, publiceren die in het Provinciaal Blad (PB) en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster. Een grenscorrectie gaat formeel altijd in per 1 januari.

Een door de provincie voorbereide grenscorrectie begint met een fase van open overleg met de gemeenten op grond van artikel 8 van de Wet arhi. De provincie stelt daarna een herindelingsontwerp op, dat ligt ter inzage, zienswijzen kunnen worden ingediend, PS stellen een herindelingsregeling tot grenscorrectie vast en doen daarvan mededeling aan de minister. Vervolgens stellen GS binnen 2 maanden de grensbeschrijving vast, publiceren die in het PB en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster.

De minister van BZK kan ook een procedure tot grenscorrectie beginnen. Een grenscorrectie geschiedt in dat geval bij AMvB of wet.

Uitgangspunten verkenning GS

Op 13 april 2017 stelden de raden van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer een herindelingsadvies vast om hun gemeenten samen te voegen per 1 januari 2019. Op grond van artikel 5, lid 3, Wet arhi hebben GS op 28 juni 2017 het betreffende herindelingsadvies met een positief advies daarover aan de minister van BZK gezonden.

Het was een fusie van onderop, waartoe door beide raden unaniem is besloten. De positie van Spaarndam is hierbij uitvoerig aan de orde geweest en meegewogen. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari 2019 van start gegaan.

In de verkenning is gekeken of er nieuwe feiten zijn, die voor het college van GS aanleiding zijn om zijn advies van 28 juni 2017 te herzien. Daarbij waren destijds de volgende overwegingen aan de orde.

Het is niet de taak van de provincie om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben GS op 23 mei 2017 al uitgesproken bij hun afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om,

lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van de arhi-procedure.

GS hebben in hun advies van 28 juni 2017 geoordeeld dat de beide fusiegemeenten een zorgvuldige en transparante arhi-procedure hebben doorlopen.

GS spraken als eerste met de Dorpsraad Spaarndam om zijn visie en eventuele wensen voor een peiling onder de inwoners te kunnen meenemen in het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

GS hebben in de verkenning in bestuurlijk overleg aan de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem de vragen voorgelegd:

- Is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor een maatschappelijk probleem? Zo ja, voor welk probleem?
- Zo ja, zijn de gemeenten dan in principe bereid een grenscorrectie voor te bereiden om het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur te brengen?;
- Willen de gemeenten het draagvlak daarvoor bij de inwoners van Spaarndam verkennen? Hoe, met welke respondenten, met welke vragen, wanneer?;
- Zo ja, willen de gemeenten de uitkomst van een peiling respecteren?

Opbrengst verkenning GS

Wij hebben uitvoering gegeven aan het verzoek van de minister van BZK door overleg te voeren met respectievelijk de Dorpsraad Spaarndam, B&W van Haarlemmermeer en B&W van Haarlem.

Het eerste gesprek op 12 april 2019 was met de Dorpsraad Spaarndam. Ter voorbereiding van dit gesprek heeft de Dorpsraad een brief met bijlagen toegezonden. De Dorpsraad heeft in het fusieproces een peiling en debatten gehouden onder beide dorpsdelen over de toekomst van Spaarndam. Hieruit is driemaal op rij naar voren gekomen dat een duidelijke meerderheid van de inwoners van het dorp voorstander is van een grenscorrectie waarbij Spaarndam-Oost (nu gemeente Haarlemmermeer) overgaat naar de gemeente Haarlem. Bewoners hebben daarbij aangegeven het dubbeldorp verenigd te willen zien onder één gemeentebestuur (Haarlem) en op Haarlem te zijn georiënteerd. De Dorpsraad vindt dat de raden van de fusiegemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer deze inbreng in het fusieproces geen goede plaats hebben gegeven. De Dorpsraad signaleert ook dat de discussie over een grenscorrectie momenteel tot verdeeldheid in het dorp leidt.

De Dorpsraad bepleit nu een peiling onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van Spaarndam-Oost. De vraag zou moeten zijn of men bij Haarlemmermeer wil blijven of bij de gemeente Haarlem wil komen.

De Dorpsraad analyseert uit het besluitvormingsproces dat de bepleite grenscorrectie om de bebouwde kom van Spaarndam-Oost inclusief sportvelden gaat.

De Dorpsraad had graag gezien dat de peiling al bij de verkiezingen voor PS of voor het Europees parlement was gehouden. Dit was in de gesprekken van de Dorpsraad met de Tweede Kamer voorgesteld door een aantal partijen.

Bij mail van 14 mei 2019 aan PS en bij brief van 26 mei 2019 aan GS liet de Dorpsraad weten van mening te zijn dat de aanpak van GS van de verkenning voorbijging aan het verzoek van de minister van BZK, omdat GS gesprekken voerden over de grenscorrectie, maar geen peiling onder de inwoners van Spaarndam realiseerden.

Gesprekken met gemeenten

In de gesprekken met de beide gemeenten hebben wij de vraag voorgelegd of men een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam wil. In dat verband is ook gevraagd of de gemeenten willen meewerken aan een peiling over een grenscorrectie en zo ja, of ze de uitslag van zo'n peiling dan willen respecteren.

Haarlemmermeer

Op 10 mei 2019 spraken wij met *het college van B&W van Haarlemmermeer*.

Het standpunt van Haarlemmermeer is niet veranderd ten opzichte van het door de raden van Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem vastgestelde herindelingsadvies van 13 april 2017. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari jl. van start gegaan. De fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is aangegaan op basis van het ongedeeld blijven van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Beide raden hebben hier (unaniem) voor gekozen. Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie. Er is geen maatschappelijk probleem waarvoor dit een oplossing zou zijn. Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft onlangs met de Dorpsraad Spaarndam gesproken. Die benoemde geen concrete problemen als gevolg van het feit dat het dubbeldorp onder twee gemeentebesturen valt. Haarlemmermeer heeft meerdere dubbeldorpen en dit loopt goed. Het overleg van Haarlemmermeer met Haarlem over Spaarndam verloopt ook goed.

Het college vindt dat de discussie over Spaarndam op een gegeven moment klaar moet zijn. Anders kunnen de bestuurlijke verhoudingen met Haarlem onder druk komen te staan.

Haarlem

Wij spraken op 22 mei 2019 met *het college van B&W van Haarlem*.

Haarlem ziet de verkenning naar de grenscorrectie als het vervolg op de doorlopen arhi-procedure. De Dorpsraad Spaarndam heeft destijds in 2016 een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een meerderheid van de inwoners van Spaarndam een voorkeur had voor de gemeente Haarlem.

Aan deze voorkeur is naar de mening van Haarlem geen recht gedaan in de herindelingsprocedure en deze inwoners voelen zich daarom niet gehoord. Haarlem heeft gedurende het gehele fusieproces gepleit voor het samenvoegen van het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur, namelijk dat van Haarlem. De inwoners van Spaarndam hebben volgens Haarlem een voorkeur voor Haarlem, de inwoners zijn georiënteerd op de stad Haarlem en maken gebruik van de voorzieningen in Haarlem. Haarlem vindt dat er een peiling moet worden gehouden onder de inwoners van Spaarndam-Oost of men wel of niet een grenscorrectie richting Haarlem wil. Een peiling geeft duidelijkheid en maakt het mogelijk dit dossier af te sluiten. De exacte omvang van de grenscorrectie is te bespreken met Haarlemmermeer. Haarlem heeft er begrip voor als Haarlemmermeer uit financiële overwegingen bij een grenscorrectie ook een gebied buiten de bebouwde kom van Spaarndam-Oost wil zien inbegrepen.

Reacties van anderen

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Wij ontvingen op 28 april 2019 een brief van de *Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude*. De Dorpsvereniging hecht aan het beginsel dat de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ongedeeld moet blijven. De Dorpsvereniging ziet geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam. Bij het beoordelen van een eventuele grenscorrectie vindt de dorpsvereniging dat de meningen van alle inwoners van Spaarndam en de aangrenzende dorpen Haarlemmerliede, Penningveer en Spaarnwoude en het buitengebied moeten meewegen. Wij hebben de Dorpsvereniging bij brief van 20 mei 2019 laten weten dat deze visie ook wordt betrokken in de gesprekken met de gemeenten en bij het opmaken van de balans van de verkenning naar een grenscorrectie.

Spaarndamis 1

Op 14 mei 2019 informeerde een initiatiefgroep uit Spaarndam met de werknaam *Spaarndamis 1* PS dat men zich niet vertegenwoordigd achtte door de standpunten en het optreden van de Dorpsraad Spaarndam en bezig was om een nieuwe dorpsvertegenwoordiging te vormen. Wij hebben op 13 juni 2019 met vertegenwoordigers van Spaarndamis 1 gesproken, die toelichtten dat zij geen enkele noodzaak zagen voor een grenscorrectie.

Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg

De Ondernemersvereniging Halfweg, Zwanenburg, Boesingheliede en omstreken en de Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg schreven ons op 11 juni 2019 over het belang van het behoud van de Groene Buffer. Een grenscorrectie van Spaarndam-Oost naar Haarlem zou aantasting van het huidige groengebied (de Groene Buffer) betekenen, terwijl het behoud daarvan een belangrijke reden was geweest voor Dorpsraad,

Ondernemersvereniging en de meeste inwoners van Halfweg om te kiezen voor fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer.

Conclusies

Wij constateren dat de gemeente Haarlemmermeer geen noodzaak ziet voor een grenscorrectie en een peiling onder inwoners daarover. Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn een fusie aangegaan op basis van de ongedeelde overgang van de gemeenten. Beide raden hebben daartoe unaniem besloten. Haarlemmermeer ziet thans geen maatschappelijk probleem waarvoor een grenscorrectie een oplossing is.

De gemeente Haarlem is voorstander van een grenscorrectie om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. De Dorpsraad Spaarndam deelt dat standpunt. Het argument daarvoor is dat uit een peiling in 2016 van de Dorpsraad Spaarndam onder de inwoners een voorkeur voor Haarlem was gebleken, bewoners van Spaarndam-Oost op Haarlem zijn georiënteerd en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem. Wij constateren dat deze standpunten van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam destijds al zijn meegewogen in de besluiten van de raden van de voormalige gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Wij hebben geconstateerd dat het standpunt van de Dorpsraad niet door alle inwoners van Spaarndam wordt gedeeld. De op het herindelingsontwerp ingediende zienswijzen in 2017 hadden dat al duidelijk gemaakt. Van de 237 ingediende zienswijzen, waarvan 223 afkomstig van inwoners uit Spaarndam-Oost, steunden 91 procent het herindelingsontwerp voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer. Dit onderbouwt de stelling van de Dorpsraad dat een meerderheid in Spaarndam-Oost voor een fusie met Haarlem is niet. Daarnaast is recent een initiatiefgroep (Spaarndamis1) opgestaan, die het niet met de standpunten en het optreden van de Dorpsraad eens is, en tot een andere dorpsvertegenwoordiging in Spaarndam wil komen. Ook de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg zien, zoals hierboven aangegeven, geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam.

Wij concluderen dat onze verkenning naar een grenscorrectie m.b.t. Spaarndam geen nieuwe feiten heeft opgeleverd ten opzichte van het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer van 13 april 2017 en ons advies daarover aan u van 28 juni 2017.

Wij concluderen dan ook dat er geen aanleiding is ons advies van 28 juni 2017 te herzien.

Wij benadrukken nogmaals dat de raden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en van Haarlemmermeer destijds unaniem besloten tot ongedeeld fuseren. In het door beide raden unaniem vastgestelde herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer is de

zienswijze van voorstanders van een grenscorrectie Spaarndam meegewogen en afgewezen. De fusiegemeenten hebben naar oordeel van GS een kwalitatief goede en transparante arhi-procedure gevoerd.

Onze verkenning heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijk probleem is waarvoor een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam een oplossing is. De peiling van de Dorpsraad Spaarndam, het feit dat inwoners van Spaarndam zijn georiënteerd op de stad Haarlem en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem zijn destijds betrokken in de afweging van de raden bij het vaststellen van het herindelingsadvies. De conclusie was dat dit niet noodzaakte tot het samenvoegen van beide delen van het dorp en het onder één gemeentebestuur brengen. De gemeente Haarlemmermeer heeft bovendien ervaring met dubbeldorpen en het afstemmen met andere gemeenten.

Het is wenselijk dat een eventuele grenscorrectie berust op draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij concluderen dat dat draagvlak ontbreekt en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet van plan zijn samen een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam voor te bereiden. De gemeente Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie na de net afgeronde herindeling. De gemeente Haarlem vindt een grenscorrectie nog steeds wenselijk.

Nu de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet bereid zijn gezamenlijk een grenscorrectie voor te bereiden, vinden wij het van belang duidelijk te stellen dat de provincie evenmin het initiatief wil nemen om de procedure voor een grenscorrectie te beginnen gezien het advies van GS over de herindeling van 28 juni 2017.

Daar komt een voor GS belangrijke overweging bij. Er kan in dit geval ook niet worden voldaan aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling om een provinciale arhi-procedure te beginnen. Het in maart 2019 in de ministerraad vastgestelde geactualiseerde "Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018" geeft reden om als provincie terughoudend te zijn met het starten van arhi-procedures tegen de wens van gemeenten. Dit kan alleen bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten waarvoor een oplossing uitblijft. Daarvan is in dit geval geen sprake. GS achten zich daarom ook niet bevoegd om een arhi-procedure te starten.

Wij concluderen ook dat er geen door de gemeenten georganiseerde peiling komt of er draagvlak voor een grenscorrectie is bij de inwoners van Spaarndam, omdat hiertoe de bereidheid bij de gemeente Haarlemmermeer ontbreekt.

Nu de gemeenten geen peiling doen, kan de vraag worden gesteld of de provincie die taak op zich dient te nemen. Wij zijn van mening dat het niet de taak van de provincie is om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten ("van onderop"), zoals bij de vorming van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer het geval was, zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben wij op 23 mei 2017 al uitgesproken bij onze afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe

gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van een arhi-procedure.

Wij beschouwen hiermee onze verkenning naar een eventuele grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam als beëindigd.

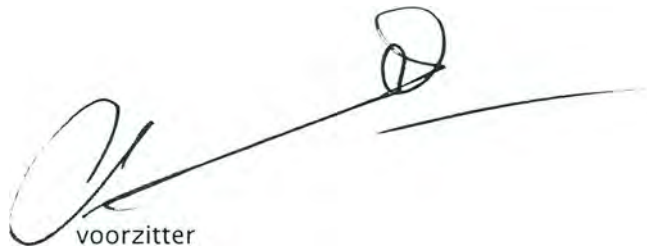
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

-Kopie aan PS van Noord-Holland.

Bijlage

Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente Haarlemmermeer (juni 2017)

GS beoordeelden het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer op 27 juni 2017 positief op de criteria uit het landelijke "beleidskader gemeentelijke herindeling 2013": draagvlak, interne samenhang/ dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen en duurzaamheid.

GS constateerden in hun zienswijze ook dat de fusiegemeenten overtuigend hadden beargumenteerd dat er een goed en transparant proces was gevolgd, dat de raad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem had gekozen voor een ongedeelde fusie en dat bij de keuze voor een fusiepartner ook de opvatting van de Dorpsraad Spaarndam was meegewogen. In de reactienota bij het herindelingsadvies van de fusiegemeenten was ook ingegaan op de door de Dorpsraad Spaarndam in 2016 gehouden enquête, die naar mening van de gemeenten methodologische onvolkomenheden had en niet tot de conclusie kon leiden dat er draagvlak was voor één ongedeeld Spaarndam bij de gemeente Haarlem. De ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp lieten ook een heel ander beeld zien.

Het vaststellen van de zienswijze op een herindelingsadvies is een bevoegdheid van GS. Vanwege de aanhoudende inzet van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam voor een grenscorrectie (Spaarndam-Oost naar de gemeente Haarlem), besloten GS op 23 mei 2017 PS te verzoeken het herindelingsadvies en de zienswijze van GS te bespreken in de commissie Economie, Energie en Bestuur (EEB) van 12 juni 2017.

GS besloten op 23 mei 2017 ook het houden van een peiling in Spaarndam, waar de Dorpsraad Spaarndam in een petitie om vroeg, af te wijzen. GS waren van mening dat er een goede en transparante procedure was gevolgd door de fusiegemeenten. Hierbij had ook de Dorpsraad gebruik gemaakt van alle inspraakmogelijkheden en was zijn visie meegewogen in de besluitvorming.

De fusiegemeenten wezen een grenscorrectie gemotiveerd af. De raad van Haarlemmerliede en Spaarndam besloot op 16 juni 2015 unaniem tot ongedeeld fuseren met een andere gemeente. De fusiegemeenten constateerden ook dat de grote meerderheid van de zienswijzen uit Spaarndam de fusie steunde en dat de peiling van de Dorpsraad uit 2016 niet representatief was en een suggestieve vraagstelling had. Behalve het ontbreken van draagvlak in Spaarndam gaven de fusiegemeenten ook andere argumenten om de grenscorrectie af te wijzen (consequenties voor de Groene Buffer en financiën, de ervaring met dorps- en kernenbeleid en met dubbeldorpen bij de fusiegemeenten).

GS waren bovendien van mening dat het doen van een eigen onderzoek naar de wensen van de bevolking niet past bij de provinciale rol in dit herindelingsproces van onderop.

De meerderheid van de commissie EEB (40 van de 55 Statenleden) steunde de zienswijze van GS. De fracties van SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP en 50 Plus (15 statenleden in totaal) hadden geen bezwaren tegen de fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer, maar waren het oneens met de zienswijze van GS ten aanzien van het dubbeldorp Spaarndam. Ze meenden dat een peiling onder de inwoners van Spaarndam nodig was vóór het uitbrengen van het advies van GS aan de minister BZK.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Gemeente Haarlem
T.a.v. college van B&W
Postbus 511
2003 PB HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal
BEL/BS

Telefoonnummer +31 235143465
walj@noord-holland.nl

Betreft: verkenning grenscorrectie Spaarndam

Geacht college,

Bij brief d.d. 5 maart 2019 verzocht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ons college om samen met de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Haarlem, alsmede met de inwoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam.

Wij hebben u in onze brief van 7 mei 2019 geïnformeerd over onze aanpak van de gevraagde verkenning.

Nu stellen wij u op de hoogte van onze bevindingen en conclusies, die wij aan de minister van BZK hebben gezonden, op basis van onze gesprekken over een eventuele grenscorrectie ten aanzien van Spaarndam met de Dorpsraad Spaarndam, de Initiatiefgroep Spaarndamis1, met uw college en met de gemeente Haarlemmermeer, en correspondentie naar aanleiding daarvan.

Wij zullen in deze brief achtereenvolgens de context schetsen, onze uitgangspunten, de opbrengst van de verkenning en tenslotte onze conclusies.

Context

Gegevens Spaarndam

De historische kern Spaardam ligt sinds 1927 binnen de gemeente Haarlem en heeft 605 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Het veel later tot ontwikkeling gebrachte Spaardam-Oost behoorde tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ligt thans in de gemeente Haarlemmermeer en heeft 2.655 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Beide kernen zijn verbonden door een brug over het Noorder Buiten Spaarne. De voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had 5.665 Inwoners (CBS 2017, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand).

Procedure grenscorrectie (Wet arhi)

Een grenscorrectie is een wijziging van een gemeentegrens die naar verwachting het inwonertal van geen van de betrokken gemeenten met 10% of meer zal doen toe- of afnemen. Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) kan een grenscorrectie net als een gemeentelijke herindeling worden voorbereid door de gemeenten, de provincie of de minister.

1 | 10

Verzenddatum

26 JUNI 2019

Kenmerk

1191465/1223999

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Grenscorrecties worden in de praktijk bijna altijd voorbereid door gemeenten. Een enkele keer wordt een grenscorrectie meegenomen bij een gemeentelijke herindeling. Zo is in de provinciale arhi-procedure voor Gooise Meren (fusie Bussum, Muiden en Naarden) destijds een grenscorrectie tussen Muiden en Weesp (Bloemendalerpolder) meegenomen.

De voorbereiding van een grenscorrectie door gemeenten is als volgt. Beide gemeenteraden nemen een gelijkkluidend besluit, dat ligt 8 weken ter inzage en een ieder kan zienswijzen indienen, vervolgens nemen de beide gemeenteraden opnieuw een al dan niet gewijzigd gelijkkluidend besluit. De gemeenten sturen het eerste en het tweede besluit aan GS. GS sturen het besluit van de gemeenten aan de minister BZK. GS stellen ook binnen 2 maanden na het tweede besluit van de gemeenten de grensbeschrijving vast, publiceren die in het Provinciaal Blad (PB) en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster. Een grenscorrectie gaat formeel altijd in per 1 januari.

Een door de provincie voorbereide grenscorrectie begint met een fase van open overleg met de gemeenten op grond van artikel 8 van de Wet arhi. De provincie stelt daarna een herindelingsontwerp op, dat ligt ter inzage, zienswijzen kunnen worden ingediend, PS stellen een herindelingsregeling tot grenscorrectie vast en doen daarvan mededeling aan de minister. Vervolgens stellen GS binnen 2 maanden de grensbeschrijving vast, publiceren die in het PB en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster.

De minister van BZK kan ook een procedure tot grenscorrectie beginnen. Een grenscorrectie geschiedt in dat geval bij AMvB of wet.

Uitgangspunten verkenning GS

Op 13 april 2017 stelden de raden van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer een herindelingsadvies vast om hun gemeenten samen te voegen per 1 januari 2019. Op grond van artikel 5, lid 3, Wet arhi hebben GS op 28 juni 2017 het betreffende herindelingsadvies met een positief advies daarover aan de minister van BZK gezonden.

Het was een fusie van onderop, waartoe door beide raden unaniem is besloten. De positie van Spaarndam is hierbij uitvoerig aan de orde geweest en meegewogen. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari 2019 van start gegaan.

In de verkenning is gekeken of er nieuwe feiten zijn, die voor het college van GS aanleiding zijn om zijn advies van 28 juni 2017 te herzien. Daarbij waren destijds de volgende overwegingen aan de orde.

Het is niet de taak van de provincie om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben GS op 23 mei 2017 al uitgesproken bij hun afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente

Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van de arhi-procedure.

GS hebben in hun advies van 28 juni 2017 geoordeeld dat de beide fusiegemeenten een zorgvuldige en transparante arhi-procedure hebben doorlopen.

GS spraken als eerste met de Dorpsraad Spaarndam om zijn visie en eventuele wensen voor een peiling onder de inwoners te kunnen meenemen in het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

GS hebben in de verkenning in bestuurlijk overleg aan de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem de vragen voorgelegd:

- Is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor een maatschappelijk probleem? Zo ja, voor welk probleem?
- Zo ja, zijn de gemeenten dan in principe bereid een grenscorrectie voor te bereiden om het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur te brengen?;
- Willen de gemeenten het draagvlak daarvoor bij de inwoners van Spaarndam verkennen? Hoe, met welke respondenten, met welke vragen, wanneer?;
- Zo ja, willen de gemeenten de uitkomst van een peiling respecteren?

Opbrengst verkenning GS

Wij hebben uitvoering gegeven aan het verzoek van de minister van BZK door overleg te voeren met respectievelijk de Dorpsraad Spaarndam, B&W van Haarlemmermeer en B&W van Haarlem.

Het eerste gesprek op 12 april 2019 was met de Dorpsraad Spaarndam. Ter voorbereiding van dit gesprek heeft de Dorpsraad een brief met bijlagen toegezonden. De Dorpsraad heeft in het fusieproces een peiling en debatten gehouden onder beide dorpsdelen over de toekomst van Spaarndam. Hieruit is driemaal op rij naar voren gekomen dat een duidelijke meerderheid van de inwoners van het dorp voorstander is van een grenscorrectie waarbij Spaarndam-Oost (nu gemeente Haarlemmermeer) overgaat naar de gemeente Haarlem. Bewoners hebben daarbij aangegeven het dubbeldorp verenigd te willen zien onder één gemeentebestuur (Haarlem) en op Haarlem te zijn georiënteerd. De Dorpsraad vindt dat de raden van de fusiegemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer deze inbreng in het fusieproces geen goede plaats hebben gegeven. De Dorpsraad signaleert ook dat de discussie over een grenscorrectie momenteel tot verdeeldheid in het dorp leidt.

De Dorpsraad bepleit nu een peiling onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van Spaarndam-Oost. De vraag zou moeten zijn of men bij Haarlemmermeer wil blijven of bij de gemeente Haarlem wil komen.

De Dorpsraad analyseert uit het besluitvormingsproces dat de bepleite grenscorrectie om de bebouwde kom van Spaarndam-Oost inclusief sportvelden gaat.

De Dorpsraad had graag gezien dat de peiling al bij de verkiezingen voor PS of voor het Europees parlement was gehouden. Dit was in de gesprekken van de Dorpsraad met de Tweede Kamer voorgesteld door een aantal partijen.

Bij mail van 14 mei 2019 aan PS en bij brief van 26 mei 2019 aan GS liet de Dorpsraad weten van mening te zijn dat de aanpak van GS van de verkenning voorbijging aan het verzoek van de minister van BZK, omdat GS gesprekken voerden over de grenscorrectie, maar geen peiling onder de inwoners van Spaarndam realiseerden.

Gesprekken met gemeenten

In de gesprekken met de beide gemeenten hebben wij de vraag voorgelegd of men een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam wil. In dat verband is ook gevraagd of de gemeenten willen meewerken aan een peiling over een grenscorrectie en zo ja, of ze de uitslag van zo'n peiling dan willen respecteren.

Haarlemmermeer

Op 10 mei 2019 spraken wij met *het college van B&W van Haarlemmermeer*.

Het standpunt van Haarlemmermeer is niet veranderd ten opzichte van het door de raden van Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem vastgestelde herindelingsadvies van 13 april 2017. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari jl. van start gegaan. De fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is aangegaan op basis van het ongedeeld blijven van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Beide raden hebben hier (unaniem) voor gekozen. Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie. Er is geen maatschappelijk probleem waarvoor dit een oplossing zou zijn. Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft onlangs met de Dorpsraad Spaarndam gesproken. Die benoemde geen concrete problemen als gevolg van het feit dat het dubbeldorp onder twee gemeentebesturen valt. Haarlemmermeer heeft meerdere dubbeldorpen en dit loopt goed. Het overleg van Haarlemmermeer met Haarlem over Spaarndam verloopt ook goed.

Het college vindt dat de discussie over Spaarndam op een gegeven moment klaar moet zijn. Anders kunnen de bestuurlijke verhoudingen met Haarlem onder druk komen te staan.

Haarlem

Wij spraken op 22 mei 2019 met *het college van B&W van Haarlem*.

Haarlem ziet de verkenning naar de grenscorrectie als het vervolg op de doorlopen arhi-procedure. De Dorpsraad Spaarndam heeft destijds in 2016 een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een meerderheid van de inwoners van Spaarndam een voorkeur had voor de gemeente Haarlem.

Aan deze voorkeur is naar de mening van Haarlem geen recht gedaan in de herindelingsprocedure en deze inwoners voelen zich daarom niet gehoord. Haarlem heeft gedurende het gehele fusieproces gepleit voor het samenvoegen van het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur, namelijk dat van Haarlem. De inwoners van Spaarndam hebben volgens Haarlem een voorkeur voor Haarlem, de inwoners zijn georiënteerd op de stad Haarlem en maken gebruik van de voorzieningen in Haarlem.

Haarlem vindt dat er een peiling moet worden gehouden onder de inwoners van Spaarndam-Oost of men wel of niet een grenscorrectie richting Haarlem wil. Een peiling geeft duidelijkheid en maakt het mogelijk dit dossier af te sluiten.

De exacte omvang van de grenscorrectie is te bespreken met Haarlemmermeer. Haarlem heeft er begrip voor als Haarlemmermeer uit financiële overwegingen bij een grenscorrectie ook een gebied buiten de bebouwde kom van Spaarndam-Oost wil zien inbegrepen.

Reacties van anderen

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Wij ontvingen op 28 april 2019 een brief van de *Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude*. De Dorpsvereniging hecht aan het beginsel dat de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ongedeeld moet blijven. De Dorpsvereniging ziet geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam. Bij het beoordelen van een eventuele grenscorrectie vindt de dorpsvereniging dat de meningen van alle inwoners van Spaarndam en de aangrenzende dorpen Haarlemmerliede, Penningsveer en Spaarnwoude en het buitengebied moeten meewegen.

Wij hebben de Dorpsvereniging bij brief van 20 mei 2019 laten weten dat deze visie ook wordt betrokken in de gesprekken met de gemeenten en bij het opmaken van de balans van de verkenning naar een grenscorrectie.

Spaarndamis1

Op 14 mei 2019 informeerde een initiatiefgroep uit Spaarndam met de werknaam *Spaarndamis1* PS dat men zich niet vertegenwoordigd achtte door de standpunten en het optreden van de Dorpsraad Spaarndam en bezig was om een nieuwe dorpsvertegenwoordiging te vormen.

Wij hebben op 13 juni 2019 met vertegenwoordigers van Spaarndamis1 gesproken, die toelichtten dat zij geen enkele noodzaak zagen voor een grenscorrectie.

Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg

De Ondernemersvereniging Halfweg, Zwanenburg, Boesingheliede en omstreken en de Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg schreven ons op 11 juni 2019 over het belang van het behoud van de Groene Buffer. Een grenscorrectie van Spaarndam-Oost naar Haarlem zou aantasting van het huidige groengebied (de Groene Buffer) betekenen, terwijl het behoud daarvan een belangrijke reden was geweest voor Dorpsraad,

Ondernemersvereniging en de meeste inwoners van Halfweg om te kiezen voor fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer.

Conclusies

Wij constateren dat de gemeente Haarlemmermeer geen noodzaak ziet voor een grenscorrectie en een peiling onder inwoners daarover. Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn een fusie aangegaan op basis van de ongedeelde overgang van de gemeenten. Beide raden hebben daartoe unaniem besloten. Haarlemmermeer ziet thans geen maatschappelijk probleem waarvoor een grenscorrectie een oplossing is.

De gemeente Haarlem is voorstander van een grenscorrectie om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. De Dorpsraad Spaarndam deelt dat standpunt. Het argument daarvoor is dat uit een peiling in 2016 van de Dorpsraad Spaarndam onder de inwoners een voorkeur voor Haarlem was gebleken, bewoners van Spaarndam-Oost op Haarlem zijn georiënteerd en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem. Wij constateren dat deze standpunten van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam destijds al zijn meegewogen in de besluiten van de raden van de voormalige gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Wij hebben geconstateerd dat het standpunt van de Dorpsraad niet door alle inwoners van Spaarndam wordt gedeeld. De op het herindelingsontwerp ingediende zienswijzen in 2017 hadden dat al duidelijk gemaakt. Van de 237 ingediende zienswijzen, waarvan 223 afkomstig van inwoners uit Spaarndam-Oost, steunden 91 procent het herindelingsontwerp voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer. Dit onderbouwt de stelling van de Dorpsraad dat een meerderheid in Spaarndam-Oost voor een fusie met Haarlem is niet. Daarnaast is recent een initiatiefgroep (Spaarndamis1) opgestaan, die het niet met de standpunten en het optreden van de Dorpsraad eens is, en tot een andere dorpsvertegenwoordiging in Spaarndam wil komen. Ook de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg zien, zoals hierboven aangegeven, geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam.

Wij concluderen dat onze verkenning naar een grenscorrectie m.b.t. Spaarndam geen nieuwe feiten heeft opgeleverd ten opzichte van het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer van 13 april 2017 en ons advies daarover aan u van 28 juni 2017.

Wij concluderen dan ook dat er geen aanleiding is ons advies van 28 juni 2017 te herzien.

Wij benadrukken nogmaals dat de raden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en van Haarlemmermeer destijds unaniem besloten tot ongedeeld fuseren. In het door beide raden unaniem vastgestelde herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer is de

zienswijze van voorstanders van een grenscorrectie Spaarndam meegewogen en afgewezen. De fusiegemeenten hebben naar oordeel van GS een kwalitatief goede en transparante arhi-procedure gevoerd.

Onze verkenning heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijk probleem is waarvoor een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam een oplossing is. De peiling van de Dorpsraad Spaarndam, het feit dat inwoners van Spaarndam zijn georiënteerd op de stad Haarlem en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem zijn destijds betrokken in de afweging van de raden bij het vaststellen van het herindelingsadvies. De conclusie was dat dit niet noodzaakte tot het samenvoegen van beide delen van het dorp en het onder één gemeentebestuur brengen. De gemeente Haarlemmermeer heeft bovendien ervaring met dubbeldorpen en het afstemmen met andere gemeenten.

Het is wenselijk dat een eventuele grenscorrectie berust op draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij concluderen dat dat draagvlak ontbreekt en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet van plan zijn samen een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam voor te bereiden. De gemeente Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie na de net afgeronde herindeling. De gemeente Haarlem vindt een grenscorrectie nog steeds wenselijk.

Nu de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet bereid zijn gezamenlijk een grenscorrectie voor te bereiden, vinden wij het van belang duidelijk te stellen dat de provincie evenmin het initiatief wil nemen om de procedure voor een grenscorrectie te beginnen gezien het advies van GS over de herindeling van 28 juni 2017. Daar komt een voor GS belangrijke overweging bij. Er kan in dit geval ook niet worden voldaan aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling om een provinciale arhi-procedure te beginnen. Het in maart 2019 in de ministerraad vastgestelde geactualiseerde "Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018" geeft reden om als provincie terughoudend te zijn met het starten van arhi-procedures tegen de wens van gemeenten. Dit kan alleen bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten waarvoor een oplossing uitblijft. Daarvan is in dit geval geen sprake. GS achten zich daarom ook niet bevoegd om een arhi-procedure te starten.

Wij concluderen ook dat er geen door de gemeenten georganiseerde peiling komt of er draagvlak voor een grenscorrectie is bij de inwoners van Spaarndam, omdat hiertoe de bereidheid bij de gemeente Haarlemmermeer ontbreekt.

Nu de gemeenten geen peiling doen, kan de vraag worden gesteld of de provincie die taak op zich dient te nemen. Wij zijn van mening dat het niet de taak van de provincie is om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten ("van onderop"), zoals bij de vorming van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer het geval was, zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben wij op 23 mei 2017 al uitgesproken bij onze afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe

gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van een arhi-procedure.

Wij beschouwen hiermee onze verkenning naar een eventuele grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam als beëindigd.

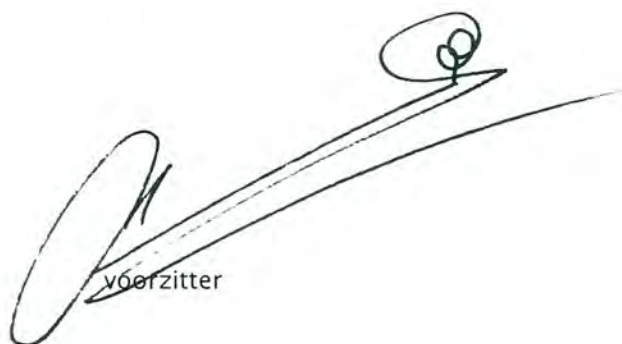
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

-Kopie aan PS van Noord-Holland.

Bijlage

Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente Haarlemmermeer (juni 2017)

GS beoordeelden het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer op 27 juni 2017 positief op de criteria uit het landelijke "beleidskader gemeentelijke herindeling 2013": draagvlak, interne samenhang/ dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen en duurzaamheid.

GS constateerden in hun zienswijze ook dat de fusiegemeenten overtuigend hadden beargumenteerd dat er een goed en transparant proces was gevolgd, dat de raad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem had gekozen voor een ongedeelde fusie en dat bij de keuze voor een fusiepartner ook de opvatting van de Dorpsraad Spaarndam was meegewogen. In de reactienota bij het herindelingsadvies van de fusiegemeenten was ook ingegaan op de door de Dorpsraad Spaarndam in 2016 gehouden enquête, die naar mening van de gemeenten methodologische onvolkomenheden had en niet tot de conclusie kon leiden dat er draagvlak was voor één ongedeelde Spaarndam bij de gemeente Haarlem. De ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp lieten ook een heel ander beeld zien.

Het vaststellen van de zienswijze op een herindelingsadvies is een bevoegdheid van GS. Vanwege de aanhoudende inzet van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam voor een grenscorrectie (Spaarndam-Oost naar de gemeente Haarlem), besloten GS op 23 mei 2017 PS te verzoeken het herindelingsadvies en de zienswijze van GS te bespreken in de commissie Economie, Energie en Bestuur (EEB) van 12 juni 2017.

GS besloten op 23 mei 2017 ook het houden van een peiling in Spaarndam, waar de Dorpsraad Spaarndam in een petitie om vroeg, af te wijzen. GS waren van mening dat er een goede en transparante procedure was gevolgd door de fusiegemeenten. Hierbij had ook de Dorpsraad gebruik gemaakt van alle inspraakmogelijkheden en was zijn visie meegewogen in de besluitvorming.

De fusiegemeenten wezen een grenscorrectie gemotiveerd af. De raad van Haarlemmerliede en Spaarndam besloot op 16 juni 2015 unaniem tot ongedeelde fuseren met een andere gemeente. De fusiegemeenten constateerden ook dat de grote meerderheid van de zienswijzen uit Spaarndam de fusie steunde en dat de peiling van de Dorpsraad uit 2016 niet representatief was en een suggestieve vraagstelling had. Behalve het ontbreken van draagvlak in Spaarndam gaven de fusiegemeenten ook andere argumenten om de grenscorrectie af te wijzen (consequenties voor de Groene Buffer en financiën, de ervaring met dorps- en kernenbeleid en met dubbeldorpen bij de fusiegemeenten).

GS waren bovendien van mening dat het doen van een eigen onderzoek naar de wensen van de bevolking niet past bij de provinciale rol in dit herindelingsproces van onderop.

De meerderheid van de commissie EEB (40 van de 55 Statenleden) steunde de zienswijze van GS. De fracties van SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP en 50 Plus (15 statenleden in totaal) hadden geen bezwaren tegen de fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer, maar waren het oneens met de zienswijze van GS ten aanzien van het dubbeldorp Spaarndam. Ze meenden dat een peiling onder de inwoners van Spaarndam nodig was vóór het uitbrengen van het advies van GS aan de minister BZK.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Dorpsraad Spaarndam
Ringweg 36
2064 KK SPAARNDAM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal

BEL/BS

Telefoonnummer +31 235143465

walj@noord-holland.nl

Betreft: verkenning grenscorrectie Spaarndam

Geacht bestuur,

Bij brief d.d. 5 maart 2019 verzocht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ons college om samen met de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Haarlem, alsmede met de inwoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam.

Wij hebben u in onze brief van 7 mei 2019 geïnformeerd over onze aanpak van de gevraagde verkenning.

Nu stellen wij u op de hoogte van onze bevindingen en conclusies, die wij aan de minister van BZK hebben gezonden, op basis van onze gesprekken over een eventuele grenscorrectie ten aanzien van Spaarndam met uw Dorpsraad Spaarndam, met de Initiatiefgroep Spaarndamis1, met de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem, en correspondentie naar aanleiding daarvan.

Wij zullen in deze brief achtereenvolgens de context schetsen, onze uitgangspunten, de opbrengst van de verkenning en tenslotte onze conclusies.

Context

Gegevens Spaarndam

De historische kern Spaardam ligt sinds 1927 binnen de gemeente Haarlem en heeft 605 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Het veel later tot ontwikkeling gebrachte Spaardam-Oost behoorde tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ligt thans in de gemeente Haarlemmermeer en heeft 2.655 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Beide kernen zijn verbonden door een brug over het Noorder Buiten Spaarne. De voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had 5.665 Inwoners (CBS 2017, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand).

Procedure grenscorrectie (Wet arhi)

Een grenscorrectie is een wijziging van een gemeentegrens die naar verwachting het inwonertal van geen van de betrokken gemeenten met 10% of meer zal doen toe- of afnemen. Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) kan een grenscorrectie net als een gemeentelijke herindeling worden voorbereid door de gemeenten, de provincie of de minister.

1 | 10

Verzenddatum

26 JUNI 2019

Kenmerk

1191465/1224000

Uw kenmerk

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33

2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

Kvk-nummer 34362354

Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Grenscorrecties worden in de praktijk bijna altijd voorbereid door gemeenten. Een enkele keer wordt een grenscorrectie meegenomen bij een gemeentelijke herindeling. Zo is in de provinciale arhi-procedure voor Gooise Meren (fusie Bussum, Muiden en Naarden) destijds een grenscorrectie tussen Muiden en Weesp (Bloemendalerpolder) meegenomen.

De voorbereiding van een grenscorrectie door gemeenten is als volgt. Beide gemeenteraden nemen een gelijkluidend besluit, dat ligt 8 weken ter inzage en een ieder kan zienswijzen indienen, vervolgens nemen de beide gemeenteraden opnieuw een al dan niet gewijzigd gelijkluidend besluit. De gemeenten sturen het eerste en het tweede besluit aan GS. GS sturen het besluit van de gemeenten aan de minister BZK. GS stellen ook binnen 2 maanden na het tweede besluit van de gemeenten de grensbeschrijving vast, publiceren die in het Provinciaal Blad (PB) en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster. Een grenscorrectie gaat formeel altijd in per 1 januari.

Een door de provincie voorbereide grenscorrectie begint met een fase van open overleg met de gemeenten op grond van artikel 8 van de Wet arhi. De provincie stelt daarna een herindelingsontwerp op, dat ligt ter inzage, zienswijzen kunnen worden ingediend, PS stellen een herindelingsregeling tot grenscorrectie vast en doen daarvan mededeling aan de minister. Vervolgens stellen GS binnen 2 maanden de grensbeschrijving vast, publiceren die in het PB en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster.

De minister van BZK kan ook een procedure tot grenscorrectie beginnen. Een grenscorrectie geschiedt in dat geval bij AMvB of wet.

Uitgangspunten verkenning GS

Op 13 april 2017 stelden de raden van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer een herindelingsadvies vast om hun gemeenten samen te voegen per 1 januari 2019. Op grond van artikel 5, lid 3, Wet arhi hebben GS op 28 juni 2017 het betreffende herindelingsadvies met een positief advies daarover aan de minister van BZK gezonden.

Het was een fusie van onderop, waartoe door beide raden unaniem is besloten. De positie van Spaarndam is hierbij uitvoerig aan de orde geweest en meegewogen. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari 2019 van start gegaan.

In de verkenning is gekeken of er nieuwe feiten zijn, die voor het college van GS aanleiding zijn om zijn advies van 28 juni 2017 te herzien. Daarbij waren destijds de volgende overwegingen aan de orde.

Het is niet de taak van de provincie om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben GS op 23 mei 2017 al uitgesproken bij hun afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente

Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van de arhi-procedure.

GS hebben in hun advies van 28 juni 2017 geoordeeld dat de beide fusiegemeenten een zorgvuldige en transparante arhi-procedure hebben doorlopen.

GS spraken als eerste met de Dorpsraad Spaarndam om zijn visie en eventuele wensen voor een peiling onder de inwoners te kunnen meenemen in het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

GS hebben in de verkenning in bestuurlijk overleg aan de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem de vragen voorgelegd:

- Is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor een maatschappelijk probleem? Zo ja, voor welk probleem?
- Zo ja, zijn de gemeenten dan in principe bereid een grenscorrectie voor te bereiden om het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur te brengen?;
- Willen de gemeenten het draagvlak daarvoor bij de inwoners van Spaarndam verkennen? Hoe, met welke respondenten, met welke vragen, wanneer?;
- Zo ja, willen de gemeenten de uitkomst van een peiling respecteren?

Opbrengst verkenning GS

Wij hebben uitvoering gegeven aan het verzoek van de minister van BZK door overleg te voeren met respectievelijk de Dorpsraad Spaarndam, B&W van Haarlemmermeer en B&W van Haarlem.

Het eerste gesprek op 12 april 2019 was met de Dorpsraad Spaarndam. Ter voorbereiding van dit gesprek heeft de Dorpsraad een brief met bijlagen toegezonden. De Dorpsraad heeft in het fusieproces een peiling en debatten gehouden onder beide dorpsdelen over de toekomst van Spaarndam. Hieruit is driemaal op rij naar voren gekomen dat een duidelijke meerderheid van de inwoners van het dorp voorstander is van een grenscorrectie waarbij Spaarndam-Oost (nu gemeente Haarlemmermeer) overgaat naar de gemeente Haarlem. Bewoners hebben daarbij aangegeven het dubbeldorp verenigd te willen zien onder één gemeentebestuur (Haarlem) en op Haarlem te zijn georiënteerd. De Dorpsraad vindt dat de raden van de fusiegemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer deze inbreng in het fusieproces geen goede plaats hebben gegeven. De Dorpsraad signaleert ook dat de discussie over een grenscorrectie momenteel tot verdeeldheid in het dorp leidt.

De Dorpsraad bepleit nu een peiling onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van Spaarndam-Oost. De vraag zou moeten zijn of men bij Haarlemmermeer wil blijven of bij de gemeente Haarlem wil komen.

De Dorpsraad analyseert uit het besluitvormingsproces dat de bepleite grenscorrectie om de bebouwde kom van Spaarndam-Oost inclusief sportvelden gaat.

De Dorpsraad had graag gezien dat de peiling al bij de verkiezingen voor PS of voor het Europees parlement was gehouden. Dit was in de gesprekken van de Dorpsraad met de Tweede Kamer voorgesteld door een aantal partijen.

Bij mail van 14 mei 2019 aan PS en bij brief van 26 mei 2019 aan GS liet de Dorpsraad weten van mening te zijn dat de aanpak van GS van de verkenning voorbijging aan het verzoek van de minister van BZK, omdat GS gesprekken voerden over de grenscorrectie, maar geen peiling onder de inwoners van Spaarndam realiseerden.

Gesprekken met gemeenten

In de gesprekken met de beide gemeenten hebben wij de vraag voorgelegd of men een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam wil. In dat verband is ook gevraagd of de gemeenten willen meewerken aan een peiling over een grenscorrectie en zo ja, of ze de uitslag van zo'n peiling dan willen respecteren.

Haarlemmermeer

Op 10 mei 2019 spraken wij met *het college van B&W van Haarlemmermeer*.

Het standpunt van Haarlemmermeer is niet veranderd ten opzichte van het door de raden van Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem vastgestelde herindelingsadvies van 13 april 2017. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari jl. van start gegaan. De fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is aangegaan op basis van het ongedeeld blijven van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Beide raden hebben hier (unaniem) voor gekozen. Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie. Er is geen maatschappelijk probleem waarvoor dit een oplossing zou zijn. Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft onlangs met de Dorpsraad Spaarndam gesproken. Die benoemde geen concrete problemen als gevolg van het feit dat het dubbeldorp onder twee gemeentebesturen valt. Haarlemmermeer heeft meerdere dubbeldorpen en dit loopt goed. Het overleg van Haarlemmermeer met Haarlem over Spaarndam verloopt ook goed.

Het college vindt dat de discussie over Spaarndam op een gegeven moment klaar moet zijn. Anders kunnen de bestuurlijke verhoudingen met Haarlem onder druk komen te staan.

Haarlem

Wij spraken op 22 mei 2019 met *het college van B&W van Haarlem*.

Haarlem ziet de verkenning naar de grenscorrectie als het vervolg op de doorlopen arhi-procedure. De Dorpsraad Spaarndam heeft destijds in 2016 een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een meerderheid van de inwoners van Spaarndam een voorkeur had voor de gemeente Haarlem.

Aan deze voorkeur is naar de mening van Haarlem geen recht gedaan in de herindelingsprocedure en deze inwoners voelen zich daarom niet gehoord. Haarlem heeft gedurende het gehele fusieproces gepleit voor het samenvoegen van het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur, namelijk dat van Haarlem. De inwoners van Spaarndam hebben volgens Haarlem een voorkeur voor Haarlem, de inwoners zijn georiënteerd op de stad Haarlem en maken gebruik van de voorzieningen in Haarlem.

Haarlem vindt dat er een peiling moet worden gehouden onder de inwoners van Spaarndam-Oost of men wel of niet een grenscorrectie richting Haarlem wil. Een peiling geeft duidelijkheid en maakt het mogelijk dit dossier af te sluiten.

De exacte omvang van de grenscorrectie is te bespreken met Haarlemmermeer. Haarlem heeft er begrip voor als Haarlemmermeer uit financiële overwegingen bij een grenscorrectie ook een gebied buiten de bebouwde kom van Spaarndam-Oost wil zien inbegrepen.

Reacties van anderen

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Wij ontvingen op 28 april 2019 een brief van de *Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude*. De Dorpsvereniging hecht aan het beginsel dat de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ongedeeld moet blijven. De Dorpsvereniging ziet geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam. Bij het beoordelen van een eventuele grenscorrectie vindt de dorpsvereniging dat de meningen van alle inwoners van Spaarndam en de aangrenzende dorpen Haarlemmerliede, Penningsveer en Spaarnwoude en het buitengebied moeten meewegen. Wij hebben de Dorpsvereniging bij brief van 20 mei 2019 laten weten dat deze visie ook wordt betrokken in de gesprekken met de gemeenten en bij het opmaken van de balans van de verkenning naar een grenscorrectie.

Spaarndamis1

Op 14 mei 2019 informeerde een initiatiefgroep uit Spaarndam met de werknaam *Spaarndamis1* PS dat men zich niet vertegenwoordigd achtte door de standpunten en het optreden van de Dorpsraad Spaarndam en bezig was om een nieuwe dorpsvertegenwoordiging te vormen. Wij hebben op 13 juni 2019 met vertegenwoordigers van Spaarndamis1 gesproken, die toelichtten dat zij geen enkele noodzaak zagen voor een grenscorrectie.

Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg

De Ondernemersvereniging Halfweg, Zwanenburg, Boesingheliede en omstreken en de Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg schreven ons op 11 juni 2019 over het belang van het behoud van de Groene Buffer. Een grenscorrectie van Spaarndam-Oost naar Haarlem zou aantasting van het huidige groengebied (de Groene Buffer) betekenen, terwijl het behoud daarvan een belangrijke reden was geweest voor Dorpsraad,

Ondernemersvereniging en de meeste inwoners van Halfweg om te kiezen voor fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer.

Conclusies

Wij constateren dat de gemeente Haarlemmermeer geen noodzaak ziet voor een grenscorrectie en een peiling onder inwoners daarover. Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn een fusie aangegaan op basis van de ongedeelde overgang van de gemeenten. Beide raden hebben daartoe unaniem besloten. Haarlemmermeer ziet thans geen maatschappelijk probleem waarvoor een grenscorrectie een oplossing is.

De gemeente Haarlem is voorstander van een grenscorrectie om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. De Dorpsraad Spaarndam deelt dat standpunt. Het argument daarvoor is dat uit een peiling in 2016 van de Dorpsraad Spaarndam onder de inwoners een voorkeur voor Haarlem was gebleken, bewoners van Spaarndam-Oost op Haarlem zijn georiënteerd en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem. Wij constateren dat deze standpunten van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam destijds al zijn meegewogen in de besluiten van de raden van de voormalige gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Wij hebben geconstateerd dat het standpunt van de Dorpsraad niet door alle inwoners van Spaarndam wordt gedeeld. De op het herindelingsontwerp ingediende zienswijzen in 2017 hadden dat al duidelijk gemaakt. Van de 237 ingediende zienswijzen, waarvan 223 afkomstig van inwoners uit Spaarndam-Oost, steunden 91 procent het herindelingsontwerp voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer. Dit onderbouwt de stelling van de Dorpsraad dat een meerderheid in Spaarndam-Oost voor een fusie met Haarlem is niet. Daarnaast is recent een initiatiefgroep (Spaarndamis1) opgestaan, die het niet met de standpunten en het optreden van de Dorpsraad eens is, en tot een andere dorpsvertegenwoordiging in Spaarndam wil komen. Ook de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg zien, zoals hierboven aangegeven, geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam.

Wij concluderen dat onze verkenning naar een grenscorrectie m.b.t. Spaarndam geen nieuwe feiten heeft opgeleverd ten opzichte van het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer van 13 april 2017 en ons advies daarover aan u van 28 juni 2017.

Wij concluderen dan ook dat er geen aanleiding is ons advies van 28 juni 2017 te herzien.

Wij benadrukken nogmaals dat de raden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en van Haarlemmermeer destijds unaniem besloten tot ongedeeld fuseren. In het door beide raden unaniem vastgestelde herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer is de

zienswijze van voorstanders van een grenscorrectie Spaarndam meegewogen en afgewezen. De fusiegemeenten hebben naar oordeel van GS een kwalitatief goede en transparante arhi-procedure gevoerd.

Onze verkenning heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijk probleem is waarvoor een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam een oplossing is. De peiling van de Dorpsraad Spaarndam, het feit dat inwoners van Spaarndam zijn georiënteerd op de stad Haarlem en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem zijn destijds betrokken in de afweging van de raden bij het vaststellen van het herindelingsadvies. De conclusie was dat dit niet noodzaakte tot het samenvoegen van beide delen van het dorp en het onder één gemeentebestuur brengen. De gemeente Haarlemmermeer heeft bovendien ervaring met dubbeldorpen en het afstemmen met andere gemeenten.

Het is wenselijk dat een eventuele grenscorrectie berust op draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij concluderen dat dat draagvlak ontbreekt en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet van plan zijn samen een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam voor te bereiden. De gemeente Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie na de net afgeronde herindeling. De gemeente Haarlem vindt een grenscorrectie nog steeds wenselijk.

Nu de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet bereid zijn gezamenlijk een grenscorrectie voor te bereiden, vinden wij het van belang duidelijk te stellen dat de provincie evenmin het initiatief wil nemen om de procedure voor een grenscorrectie te beginnen gezien het advies van GS over de herindeling van 28 juni 2017.

Daar komt een voor GS belangrijke overweging bij. Er kan in dit geval ook niet worden voldaan aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling om een provinciale arhi-procedure te beginnen. Het in maart 2019 in de ministerraad vastgestelde geactualiseerde "Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018" geeft reden om als provincie terughoudend te zijn met het starten van arhi-procedures tegen de wens van gemeenten. Dit kan alleen bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten waarvoor een oplossing uitblijft. Daarvan is in dit geval geen sprake. GS achten zich daarom ook niet bevoegd om een arhi-procedure te starten.

Wij concluderen ook dat er geen door de gemeenten georganiseerde peiling komt of er draagvlak voor een grenscorrectie is bij de inwoners van Spaarndam, omdat hiertoe de bereidheid bij de gemeente Haarlemmermeer ontbreekt.

Nu de gemeenten geen peiling doen, kan de vraag worden gesteld of de provincie die taak op zich dient te nemen. Wij zijn van mening dat het niet de taak van de provincie is om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten ("van onderop"), zoals bij de vorming van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer het geval was, zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben wij op 23 mei 2017 al uitgesproken bij onze afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe

gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van een arhi-procedure.

Wij beschouwen hiermee onze verkenning naar een eventuele grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam als beëindigd.

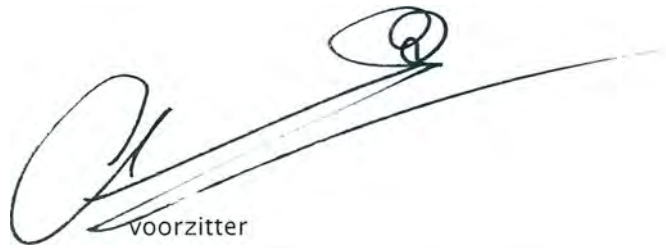
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

-Kopie aan PS van Noord-Holland.

Bijlage

Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente Haarlemmermeer (juni 2017)

GS beoordeelden het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer op 27 juni 2017 positief op de criteria uit het landelijke "beleidskader gemeentelijke herindeling 2013": draagvlak, interne samenhang/ dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen en duurzaamheid.

GS constateerden in hun zienswijze ook dat de fusiegemeenten overtuigend hadden beargumenteerd dat er een goed en transparant proces was gevolgd, dat de raad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem had gekozen voor een ongedeelde fusie en dat bij de keuze voor een fusiepartner ook de opvatting van de Dorpsraad Spaarndam was meegewogen. In de reactienota bij het herindelingsadvies van de fusiegemeenten was ook ingegaan op de door de Dorpsraad Spaarndam in 2016 gehouden enquête, die naar mening van de gemeenten methodologische onvolkomenheden had en niet tot de conclusie kon leiden dat er draagvlak was voor één ongedeelde Spaarndam bij de gemeente Haarlem. De ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp lieten ook een heel ander beeld zien.

Het vaststellen van de zienswijze op een herindelingsadvies is een bevoegdheid van GS. Vanwege de aanhoudende inzet van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam voor een grenscorrectie (Spaarndam-Oost naar de gemeente Haarlem), besloten GS op 23 mei 2017 PS te verzoeken het herindelingsadvies en de zienswijze van GS te bespreken in de commissie Economie, Energie en Bestuur (EEB) van 12 juni 2017.

GS besloten op 23 mei 2017 ook het houden van een peiling in Spaarndam, waar de Dorpsraad Spaarndam in een petitie om vroeg, af te wijzen. GS waren van mening dat er een goede en transparante procedure was gevolgd door de fusiegemeenten. Hierbij had ook de Dorpsraad gebruik gemaakt van alle inspraakmogelijkheden en was zijn visie meegewogen in de besluitvorming.

De fusiegemeenten wezen een grenscorrectie gemotiveerd af. De raad van Haarlemmerliede en Spaarndam besloot op 16 juni 2015 unaniem tot ongedeelde fuseren met een andere gemeente. De fusiegemeenten constateerden ook dat de grote meerderheid van de zienswijzen uit Spaarndam de fusie steunde en dat de peiling van de Dorpsraad uit 2016 niet representatief was en een suggestieve vraagstelling had. Behalve het ontbreken van draagvlak in Spaarndam gaven de fusiegemeenten ook andere argumenten om de grenscorrectie af te wijzen (consequenties voor de Groene Buffer en financiën, de ervaring met dorps- en kernenbeleid en met dubbeldorpen bij de fusiegemeenten).

GS waren bovendien van mening dat het doen van een eigen onderzoek naar de wensen van de bevolking niet past bij de provinciale rol in dit herindelingsproces van onderop.

De meerderheid van de commissie EEB (40 van de 55 Statenleden) steunde de zienswijze van GS. De fracties van SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP en 50 Plus (15 statenleden in totaal) hadden geen bezwaren tegen de fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer, maar waren het oneens met de zienswijze van GS ten aanzien van het dubbeldorp Spaarndam. Ze meenden dat een peiling onder de inwoners van Spaarndam nodig was vóór het uitbrengen van het advies van GS aan de minister BZK.

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Franciscanessenstraat 16
2065 AR HAARLEMMERLIEDE

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal

BEL/BS

Telefoonnummer +31 235143465

walj@noord-holland.nl

Betreft: verkenning grenscorrectie Spaarndam

Geacht bestuur,

Bij brief d.d. 5 maart 2019 verzocht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ons college om samen met de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Haarlem, alsmede met de inwoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam.

Wij hebben u in onze brief van 20 mei 2019 geïnformeerd over onze aanpak van de gevraagde verkenning.

Nu stellen wij u op de hoogte van onze bevindingen en conclusies, die wij aan de minister van BZK hebben gezonden, op basis van onze gesprekken over een eventuele grenscorrectie ten aanzien van Spaarndam met de Dorpsraad Spaarndam, de Initiatiefgroep Spaarndamis1 en met de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem, en correspondentie naar aanleiding daarvan.

Wij zullen in deze brief achtereenvolgens de context schetsen, onze uitgangspunten, de opbrengst van de verkenning en tenslotte onze conclusies.

Context

Gegevens Spaarndam

De historische kern Spaardam ligt sinds 1927 binnen de gemeente Haarlem en heeft 605 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Het veel later tot ontwikkeling gebrachte Spaardam-Oost behoorde tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ligt thans in de gemeente Haarlemmermeer en heeft 2.655 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Beide kernen zijn verbonden door een brug over het Noorder Buiten Spaarne. De voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had 5.665 inwoners (CBS 2017, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand).

Procedure grenscorrectie (Wet arhi)

Een grenscorrectie is een wijziging van een gemeentegrens die naar verwachting het inwonertal van geen van de betrokken gemeenten met 10% of meer zal doen toe- of afnemen. Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) kan een grenscorrectie net als een gemeentelijke herindeling worden voorbereid door de gemeenten, de provincie of de minister.

1 | 10

Verzenddatum

26 JUNI 2019

Kenmerk

1191465/1224001

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Grenscorrecties worden in de praktijk bijna altijd voorbereid door gemeenten. Een enkele keer wordt een grenscorrectie meegenomen bij een gemeentelijke herindeling. Zo is in de provinciale arhi-procedure voor Gooise Meren (fusie Bussum, Muiden en Naarden) destijds een grenscorrectie tussen Muiden en Weesp (Bloemendalerpolder) meegenomen.

De voorbereiding van een grenscorrectie door gemeenten is als volgt. Beide gemeenteraden nemen een gelijkkluidend besluit, dat ligt 8 weken ter inzage en een ieder kan zienswijzen indienen, vervolgens nemen de beide gemeenteraden opnieuw een al dan niet gewijzigd gelijkkluidend besluit. De gemeenten sturen het eerste en het tweede besluit aan GS. GS sturen het besluit van de gemeenten aan de minister BZK. GS stellen ook binnen 2 maanden na het tweede besluit van de gemeenten de grensbeschrijving vast, publiceren die in het Provinciaal Blad (PB) en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster. Een grenscorrectie gaat formeel altijd in per 1 januari.

Een door de provincie voorbereide grenscorrectie begint met een fase van open overleg met de gemeenten op grond van artikel 8 van de Wet arhi. De provincie stelt daarna een herindelingsontwerp op, dat ligt ter inzage, zienswijzen kunnen worden ingediend, PS stellen een herindelingsregeling tot grenscorrectie vast en doen daarvan mededeling aan de minister. Vervolgens stellen GS binnen 2 maanden de grensbeschrijving vast, publiceren die in het PB en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster.

De minister van BZK kan ook een procedure tot grenscorrectie beginnen. Een grenscorrectie geschiedt in dat geval bij AMvB of wet.

Uitgangspunten verkenning GS

Op 13 april 2017 stelden de raden van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer een herindelingsadvies vast om hun gemeenten samen te voegen per 1 januari 2019. Op grond van artikel 5, lid 3, Wet arhi hebben GS op 28 juni 2017 het betreffende herindelingsadvies met een positief advies daarover aan de minister van BZK gezonden.

Het was een fusie van onderop, waartoe door beide raden unaniem is besloten. De positie van Spaarndam is hierbij uitvoerig aan de orde geweest en meegewogen. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari 2019 van start gegaan.

In de verkenning is gekeken of er nieuwe feiten zijn, die voor het college van GS aanleiding zijn om zijn advies van 28 juni 2017 te herzien. Daarbij waren destijds de volgende overwegingen aan de orde.

Het is niet de taak van de provincie om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben GS op 23 mei 2017 al uitgesproken bij hun afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente

Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van de arhi-procedure.

GS hebben in hun advies van 28 juni 2017 geoordeeld dat de beide fusiegemeenten een zorgvuldige en transparante arhi-procedure hebben doorlopen.

GS spraken als eerste met de Dorpsraad Spaarndam om zijn visie en eventuele wensen voor een peiling onder de inwoners te kunnen meenemen in het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

GS hebben in de verkenning in bestuurlijk overleg aan de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem de vragen voorgelegd:

- Is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor een maatschappelijk probleem? Zo ja, voor welk probleem?
- Zo ja, zijn de gemeenten dan in principe bereid een grenscorrectie voor te bereiden om het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur te brengen?;
- Willen de gemeenten het draagvlak daarvoor bij de inwoners van Spaarndam verkennen? Hoe, met welke respondenten, met welke vragen, wanneer?;
- Zo ja, willen de gemeenten de uitkomst van een peiling respecteren?

Opbrengst verkenning GS

Wij hebben uitvoering gegeven aan het verzoek van de minister van BZK door overleg te voeren met respectievelijk de Dorpsraad Spaarndam, B&W van Haarlemmermeer en B&W van Haarlem.

Het eerste gesprek op 12 april 2019 was met de Dorpsraad Spaarndam. Ter voorbereiding van dit gesprek heeft de Dorpsraad een brief met bijlagen toegezonden. De Dorpsraad heeft in het fusieproces een peiling en debatten gehouden onder beide dorpsdelen over de toekomst van Spaarndam. Hieruit is driemaal op rij naar voren gekomen dat een duidelijke meerderheid van de inwoners van het dorp voorstander is van een grenscorrectie waarbij Spaarndam-Oost (nu gemeente Haarlemmermeer) overgaat naar de gemeente Haarlem. Bewoners hebben daarbij aangegeven het dubbeldorp verenigd te willen zien onder één gemeentebestuur (Haarlem) en op Haarlem te zijn georiënteerd. De Dorpsraad vindt dat de raden van de fusiegemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer deze inbreng in het fusieproces geen goede plaats hebben gegeven. De Dorpsraad signaleert ook dat de discussie over een grenscorrectie momenteel tot verdeeldheid in het dorp leidt.

De Dorpsraad bepleit nu een peiling onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van Spaarndam-Oost. De vraag zou moeten zijn of men bij Haarlemmermeer wil blijven of bij de gemeente Haarlem wil komen.

De Dorpsraad analyseert uit het besluitvormingsproces dat de bepleite grenscorrectie om de bebouwde kom van Spaarndam-Oost inclusief sportvelden gaat.

De Dorpsraad had graag gezien dat de peiling al bij de verkiezingen voor PS of voor het Europees parlement was gehouden. Dit was in de gesprekken van de Dorpsraad met de Tweede Kamer voorgesteld door een aantal partijen.

Bij mail van 14 mei 2019 aan PS en bij brief van 26 mei 2019 aan GS liet de Dorpsraad weten van mening te zijn dat de aanpak van GS van de verkenning voorbijging aan het verzoek van de minister van BZK, omdat GS gesprekken voerden over de grenscorrectie, maar geen peiling onder de inwoners van Spaarndam realiseerden.

Gesprekken met gemeenten

In de gesprekken met de beide gemeenten hebben wij de vraag voorgelegd of men een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam wil. In dat verband is ook gevraagd of de gemeenten willen meewerken aan een peiling over een grenscorrectie en zo ja, of ze de uitslag van zo'n peiling dan willen respecteren.

Haarlemmermeer

Op 10 mei 2019 spraken wij met *het college van B&W van Haarlemmermeer*.

Het standpunt van Haarlemmermeer is niet veranderd ten opzichte van het door de raden van Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem vastgestelde herindelingsadvies van 13 april 2017. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari jl. van start gegaan. De fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is aangegaan op basis van het ongedeeld blijven van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Beide raden hebben hier (unaniem) voor gekozen. Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie. Er is geen maatschappelijk probleem waarvoor dit een oplossing zou zijn. Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft onlangs met de Dorpsraad Spaarndam gesproken. Die benoemde geen concrete problemen als gevolg van het feit dat het dubbeldorp onder twee gemeentebesturen valt. Haarlemmermeer heeft meerdere dubbeldorpen en dit loopt goed. Het overleg van Haarlemmermeer met Haarlem over Spaarndam verloopt ook goed.

Het college vindt dat de discussie over Spaarndam op een gegeven moment klaar moet zijn. Anders kunnen de bestuurlijke verhoudingen met Haarlem onder druk komen te staan.

Haarlem

Wij spraken op 22 mei 2019 met *het college van B&W van Haarlem*.

Haarlem ziet de verkenning naar de grenscorrectie als het vervolg op de doorlopen arhi-procedure. De Dorpsraad Spaarndam heeft destijds in 2016 een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een meerderheid van de inwoners van Spaarndam een voorkeur had voor de gemeente Haarlem.

Aan deze voorkeur is naar de mening van Haarlem geen recht gedaan in de herindelingsprocedure en deze inwoners voelen zich daarom niet gehoord. Haarlem heeft gedurende het gehele fusieproces gepleit voor het samenvoegen van het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur, namelijk dat van Haarlem. De inwoners van Spaarndam hebben volgens Haarlem een voorkeur voor Haarlem, de inwoners zijn georiënteerd op de stad Haarlem en maken gebruik van de voorzieningen in Haarlem.

Haarlem vindt dat er een peiling moet worden gehouden onder de inwoners van Spaarndam-Oost of men wel of niet een grenscorrectie richting Haarlem wil. Een peiling geeft duidelijkheid en maakt het mogelijk dit dossier af te sluiten.

De exacte omvang van de grenscorrectie is te bespreken met Haarlemmermeer. Haarlem heeft er begrip voor als Haarlemmermeer uit financiële overwegingen bij een grenscorrectie ook een gebied buiten de bebouwde kom van Spaarndam-Oost wil zien inbegrepen.

Reacties van anderen

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Wij ontvingen op 28 april 2019 een brief van de *Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude*. De Dorpsvereniging hecht aan het beginsel dat de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ongedeeld moet blijven. De Dorpsvereniging ziet geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam. Bij het beoordelen van een eventuele grenscorrectie vindt de dorpsvereniging dat de meningen van alle inwoners van Spaarndam en de aangrenzende dorpen Haarlemmerliede, Penningsveer en Spaarnwoude en het buitengebied moeten meewegen. Wij hebben de Dorpsvereniging bij brief van 20 mei 2019 laten weten dat deze visie ook wordt betrokken in de gesprekken met de gemeenten en bij het opmaken van de balans van de verkenning naar een grenscorrectie.

Spaarndamis1

Op 14 mei 2019 informeerde een initiatiefgroep uit Spaarndam met de werknaam *Spaarndamis1* PS dat men zich niet vertegenwoordigd achtte door de standpunten en het optreden van de Dorpsraad Spaarndam en bezig was om een nieuwe dorpsvertegenwoordiging te vormen. Wij hebben op 13 juni 2019 met vertegenwoordigers van Spaarndamis1 gesproken, die toelichtten dat zij geen enkele noodzaak zagen voor een grenscorrectie.

Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg

De Ondernemersvereniging Halfweg, Zwanenburg, Boesingheliede en omstreken en de Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg schreven ons op 11 juni 2019 over het belang van het behoud van de Groene Buffer. Een grenscorrectie van Spaarndam-Oost naar Haarlem zou aantasting van het huidige groengebied (de Groene Buffer) betekenen, terwijl het behoud daarvan een belangrijke reden was geweest voor Dorpsraad,

Ondernemersvereniging en de meeste inwoners van Halfweg om te kiezen voor fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer.

Conclusies

Wij constateren dat de gemeente Haarlemmermeer geen noodzaak ziet voor een grenscorrectie en een peiling onder inwoners daarover. Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn een fusie aangegaan op basis van de ongedeelde overgang van de gemeenten. Beide raden hebben daartoe unaniem besloten. Haarlemmermeer ziet thans geen maatschappelijk probleem waarvoor een grenscorrectie een oplossing is.

De gemeente Haarlem is voorstander van een grenscorrectie om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. De Dorpsraad Spaarndam deelt dat standpunt. Het argument daarvoor is dat uit een peiling in 2016 van de Dorpsraad Spaarndam onder de inwoners een voorkeur voor Haarlem was gebleken, bewoners van Spaarndam-Oost op Haarlem zijn georiënteerd en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem. Wij constateren dat deze standpunten van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam destijds al zijn meegewogen in de besluiten van de raden van de voormalige gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Wij hebben geconstateerd dat het standpunt van de Dorpsraad niet door alle inwoners van Spaarndam wordt gedeeld. De op het herindelingsontwerp ingediende zienswijzen in 2017 hadden dat al duidelijk gemaakt. Van de 237 ingediende zienswijzen, waarvan 223 afkomstig van inwoners uit Spaarndam-Oost, steunden 91 procent het herindelingsontwerp voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer. Dit onderbouwt de stelling van de Dorpsraad dat een meerderheid in Spaarndam-Oost voor een fusie met Haarlem is niet. Daarnaast is recent een initiatiefgroep (Spaarndamis1) opgestaan, die het niet met de standpunten en het optreden van de Dorpsraad eens is, en tot een andere dorpsvertegenwoordiging in Spaarndam wil komen. Ook de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg zien, zoals hierboven aangegeven, geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam.

Wij concluderen dat onze verkenning naar een grenscorrectie m.b.t. Spaarndam geen nieuwe feiten heeft opgeleverd ten opzichte van het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer van 13 april 2017 en ons advies daarover aan u van 28 juni 2017.

Wij concluderen dan ook dat er geen aanleiding is ons advies van 28 juni 2017 te herzien.

Wij benadrukken nogmaals dat de raden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en van Haarlemmermeer destijds unaniem besloten tot ongedeeld fuseren. In het door beide raden unaniem vastgestelde herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer is de

zienswijze van voorstanders van een grenscorrectie Spaarndam meegewogen en afgewezen. De fusiegemeenten hebben naar oordeel van GS een kwalitatief goede en transparante arhi-procedure gevoerd.

Onze verkenning heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijk probleem is waarvoor een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam een oplossing is. De peiling van de Dorpsraad Spaarndam, het feit dat inwoners van Spaarndam zijn georiënteerd op de stad Haarlem en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem zijn destijds betrokken in de afweging van de raden bij het vaststellen van het herindelingsadvies. De conclusie was dat dit niet noodzaakte tot het samenvoegen van beide delen van het dorp en het onder één gemeentebestuur brengen. De gemeente Haarlemmermeer heeft bovendien ervaring met dubbeldorpen en het afstemmen met andere gemeenten.

Het is wenselijk dat een eventuele grenscorrectie berust op draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij concluderen dat dat draagvlak ontbreekt en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet van plan zijn samen een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam voor te bereiden. De gemeente Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie na de net afgeronde herindeling. De gemeente Haarlem vindt een grenscorrectie nog steeds wenselijk.

Nu de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet bereid zijn gezamenlijk een grenscorrectie voor te bereiden, vinden wij het van belang duidelijk te stellen dat de provincie evenmin het initiatief wil nemen om de procedure voor een grenscorrectie te beginnen gezien het advies van GS over de herindeling van 28 juni 2017. Daar komt een voor GS belangrijke overweging bij. Er kan in dit geval ook niet worden voldaan aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling om een provinciale arhi-procedure te beginnen. Het in maart 2019 in de ministerraad vastgestelde geactualiseerde "Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018" geeft reden om als provincie terughoudend te zijn met het starten van arhi-procedures tegen de wens van gemeenten. Dit kan alleen bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten waarvoor een oplossing uitblijft. Daarvan is in dit geval geen sprake. GS achten zich daarom ook niet bevoegd om een arhi-procedure te starten.

Wij concluderen ook dat er geen door de gemeenten georganiseerde peiling komt of er draagvlak voor een grenscorrectie is bij de inwoners van Spaarndam, omdat hiertoe de bereidheid bij de gemeente Haarlemmermeer ontbreekt.

Nu de gemeenten geen peiling doen, kan de vraag worden gesteld of de provincie die taak op zich dient te nemen. Wij zijn van mening dat het niet de taak van de provincie is om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten ("van onderop"), zoals bij de vorming van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer het geval was, zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben wij op 23 mei 2017 al uitgesproken bij onze afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe

gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van een arhi-procedure.

Wij beschouwen hiermee onze verkenning naar een eventuele grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam als beëindigd.

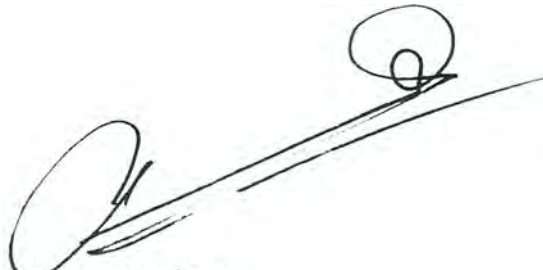
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

-Kopie aan PS van Noord-Holland.

Bijlage

Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente Haarlemmermeer (juni 2017)

GS beoordeelden het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer op 27 juni 2017 positief op de criteria uit het landelijke "beleidskader gemeentelijke herindeling 2013": draagvlak, interne samenhang/ dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen en duurzaamheid.

GS constateerden in hun zienswijze ook dat de fusiegemeenten overtuigend hadden beargumenteerd dat er een goed en transparant proces was gevolgd, dat de raad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem had gekozen voor een ongedeelde fusie en dat bij de keuze voor een fusiepartner ook de opvatting van de Dorpsraad Spaarndam was meegewogen. In de reactienota bij het herindelingsadvies van de fusiegemeenten was ook ingegaan op de door de Dorpsraad Spaarndam in 2016 gehouden enquête, die naar mening van de gemeenten methodologische onvolkomenheden had en niet tot de conclusie kon leiden dat er draagvlak was voor één ongedeelde Spaarndam bij de gemeente Haarlem. De ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp lieten ook een heel ander beeld zien.

Het vaststellen van de zienswijze op een herindelingsadvies is een bevoegdheid van GS. Vanwege de aanhoudende inzet van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam voor een grenscorrectie (Spaarndam-Oost naar de gemeente Haarlem), besloten GS op 23 mei 2017 PS te verzoeken het herindelingsadvies en de zienswijze van GS te bespreken in de commissie Economie, Energie en Bestuur (EEB) van 12 juni 2017.

GS besloten op 23 mei 2017 ook het houden van een peiling in Spaarndam, waar de Dorpsraad Spaarndam in een petitie om vroeg, af te wijzen. GS waren van mening dat er een goede en transparante procedure was gevolgd door de fusiegemeenten. Hierbij had ook de Dorpsraad gebruik gemaakt van alle inspraakmogelijkheden en was zijn visie meegewogen in de besluitvorming.

De fusiegemeenten wezen een grenscorrectie gemotiveerd af. De raad van Haarlemmerliede en Spaarndam besloot op 16 juni 2015 unaniem tot ongedeelde fuseren met een andere gemeente. De fusiegemeenten constateerden ook dat de grote meerderheid van de zienswijzen uit Spaarndam de fusie steunde en dat de peiling van de Dorpsraad uit 2016 niet representatief was en een suggestieve vraagstelling had. Behalve het ontbreken van draagvlak in Spaarndam gaven de fusiegemeenten ook andere argumenten om de grenscorrectie af te wijzen (consequenties voor de Groene Buffer en financiën, de ervaring met dorps- en kernenbeleid en met dubbeldorpen bij de fusiegemeenten).

GS waren bovendien van mening dat het doen van een eigen onderzoek naar de wensen van de bevolking niet past bij de provinciale rol in dit herindelingsproces van onderop.

De meerderheid van de commissie EEB (40 van de 55 Statenleden) steunde de zienswijze van GS. De fracties van SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP en 50 Plus (15 statenleden in totaal) hadden geen bezwaren tegen de fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer, maar waren het oneens met de zienswijze van GS ten aanzien van het dubbeldorp Spaarndam. Ze meenden dat een peiling onder de inwoners van Spaarndam nodig was vóór het uitbrengen van het advies van GS aan de minister BZK.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Initiatiefgroep Spaarndamis1

De heer H. Werner

Talesiuspark 31

2064 LJ SPAARNDAM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal

BEL/BS

Telefoonnummer +31 235143465

walj@noord-holland.nl

Betreft: verkenning grenscorrectie Spaarndam

Geachte heer Werner,

Bij brief d.d. 5 maart 2019 verzocht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ons college om samen met de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Haarlem, alsmede met de inwoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam.

Wij hebben u op 13 juni 2019 geïnformeerd over onze aanpak van de gevraagde verkenning.

Nu stellen wij u op de hoogte van onze bevindingen en conclusies, die wij aan de minister van BZK hebben gezonden, op basis van onze gesprekken over een eventuele grenscorrectie ten aanzien van Spaarndam met de Dorpsraad Spaarndam, met uw Initiatiefgroep Spaarndamis1 en met de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem, en correspondentie naar aanleiding daarvan.

Wij zullen in deze brief achtereenvolgens de context schetsen, onze uitgangspunten, de opbrengst van de verkenning en tenslotte onze conclusies.

Context

Gegevens Spaarndam

De historische kern Spaardam ligt sinds 1927 binnen de gemeente Haarlem en heeft 605 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Het veel later tot ontwikkeling gebrachte Spaardam-Oost behoorde tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ligt thans in de gemeente Haarlemmermeer en heeft 2.655 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Beide kernen zijn verbonden door een brug over het Noorder Buiten Spaarne. De voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had 5.665 Inwoners (CBS 2017, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand).

Procedure grenscorrectie (Wet arhi)

Een grenscorrectie is een wijziging van een gemeentegrens die naar verwachting het inwonertal van geen van de betrokken gemeenten met 10% of meer zal doen toe- of afnemen. Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) kan een grenscorrectie net als een gemeentelijke herindeling worden voorbereid door de gemeenten, de provincie of de minister.

1 | 10

Verzenddatum

26 JUNI 2019

Kenmerk

1191465/1230620

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Grenscorrecties worden in de praktijk bijna altijd voorbereid door gemeenten. Een enkele keer wordt een grenscorrectie meegenomen bij een gemeentelijke herindeling. Zo is in de provinciale arhi-procedure voor Gooise Meren (fusie Bussum, Muiden en Naarden) destijds een grenscorrectie tussen Muiden en Weesp (Bloemendalerpolder) meegenomen.

De voorbereiding van een grenscorrectie door gemeenten is als volgt. Beide gemeenteraden nemen een gelijkluidend besluit, dat ligt 8 weken ter inzage en een ieder kan zienswijzen indienen, vervolgens nemen de beide gemeenteraden opnieuw een al dan niet gewijzigd gelijkluidend besluit. De gemeenten sturen het eerste en het tweede besluit aan GS. GS sturen het besluit van de gemeenten aan de minister BZK. GS stellen ook binnen 2 maanden na het tweede besluit van de gemeenten de grensbeschrijving vast, publiceren die in het Provinciaal Blad (PB) en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster. Een grenscorrectie gaat formeel altijd in per 1 januari.

Een door de provincie voorbereide grenscorrectie begint met een fase van open overleg met de gemeenten op grond van artikel 8 van de Wet arhi. De provincie stelt daarna een herindelingsontwerp op, dat ligt ter inzage, zienswijzen kunnen worden ingediend, PS stellen een herindelingsregeling tot grenscorrectie vast en doen daarvan mededeling aan de minister. Vervolgens stellen GS binnen 2 maanden de grensbeschrijving vast, publiceren die in het PB en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster.

De minister van BZK kan ook een procedure tot grenscorrectie beginnen. Een grenscorrectie geschiedt in dat geval bij AMvB of wet.

Uitgangspunten verkenning GS

Op 13 april 2017 stelden de raden van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer een herindelingsadvies vast om hun gemeenten samen te voegen per 1 januari 2019. Op grond van artikel 5 lid 3, Wet arhi hebben GS op 28 juni 2017 het betreffende herindelingsadvies met een positief advies daarover aan de minister van BZK gezonden.

Het was een fusie van onderop, waartoe door beide raden unaniem is besloten. De positie van Spaarndam is hierbij uitvoerig aan de orde geweest en meegewogen. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari 2019 van start gegaan.

In de verkenning is gekeken of er nieuwe feiten zijn, die voor het college van GS aanleiding zijn om zijn advies van 28 juni 2017 te herzien. Daarbij waren destijds de volgende overwegingen aan de orde.

Het is niet de taak van de provincie om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben GS op 23 mei 2017 al uitgesproken bij hun afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente

Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van de arhi-procedure.

GS hebben in hun advies van 28 juni 2017 geoordeeld dat de beide fusiegemeenten een zorgvuldige en transparante arhi-procedure hebben doorlopen.

GS spraken als eerste met de Dorpsraad Spaarndam om zijn visie en eventuele wensen voor een peiling onder de inwoners te kunnen meenemen in het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

GS hebben in de verkenning in bestuurlijk overleg aan de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem de vragen voorgelegd:

- Is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor een maatschappelijk probleem? Zo ja, voor welk probleem?
- Zo ja, zijn de gemeenten dan in principe bereid een grenscorrectie voor te bereiden om het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur te brengen?;
- Willen de gemeenten het draagvlak daarvoor bij de inwoners van Spaarndam verkennen? Hoe, met welke respondenten, met welke vragen, wanneer?;
- Zo ja, willen de gemeenten de uitkomst van een peiling respecteren?

Opbrengst verkenning GS

Wij hebben uitvoering gegeven aan het verzoek van de minister van BZK door overleg te voeren met respectievelijk de Dorpsraad Spaarndam, B&W van Haarlemmermeer en B&W van Haarlem.

Het eerste gesprek op 12 april 2019 was met de Dorpsraad Spaarndam. Ter voorbereiding van dit gesprek heeft de Dorpsraad een brief met bijlagen toegezonden. De Dorpsraad heeft in het fusieproces een peiling en debatten gehouden onder beide dorpsdelen over de toekomst van Spaarndam. Hieruit is driemaal op rij naar voren gekomen dat een duidelijke meerderheid van de inwoners van het dorp voorstander is van een grenscorrectie waarbij Spaarndam-Oost (nu gemeente Haarlemmermeer) overgaat naar de gemeente Haarlem. Bewoners hebben daarbij aangegeven het dubbeldorp verenigd te willen zien onder één gemeentebestuur (Haarlem) en op Haarlem te zijn georiënteerd. De Dorpsraad vindt dat de raden van de fusiegemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer deze inbreng in het fusieproces geen goede plaats hebben gegeven. De Dorpsraad signaleert ook dat de discussie over een grenscorrectie momenteel tot verdeeldheid in het dorp leidt.

De Dorpsraad bepleit nu een peiling onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van Spaarndam-Oost. De vraag zou moeten zijn of men bij Haarlemmermeer wil blijven of bij de gemeente Haarlem wil komen.

De Dorpsraad analyseert uit het besluitvormingsproces dat de bepleite grenscorrectie om de bebouwde kom van Spaarndam-Oost inclusief sportvelden gaat.

De Dorpsraad had graag gezien dat de peiling al bij de verkiezingen voor PS of voor het Europees parlement was gehouden. Dit was in de gesprekken van de Dorpsraad met de Tweede Kamer voorgesteld door een aantal partijen.

Bij mail van 14 mei 2019 aan PS en bij brief van 26 mei 2019 aan GS liet de Dorpsraad weten van mening te zijn dat de aanpak van GS van de verkenning voorbijging aan het verzoek van de minister van BZK, omdat GS gesprekken voerden over de grenscorrectie, maar geen peiling onder de inwoners van Spaarndam realiseerden.

Gesprekken met gemeenten

In de gesprekken met de beide gemeenten hebben wij de vraag voorgelegd of men een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam wil. In dat verband is ook gevraagd of de gemeenten willen meewerken aan een peiling over een grenscorrectie en zo ja, of ze de uitslag van zo'n peiling dan willen respecteren.

Haarlemmermeer

Op 10 mei 2019 spraken wij met *het college van B&W van Haarlemmermeer*.

Het standpunt van Haarlemmermeer is niet veranderd ten opzichte van het door de raden van Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem vastgestelde herindelingsadvies van 13 april 2017. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari jl. van start gegaan. De fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is aangegaan op basis van het ongedeeld blijven van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Beide raden hebben hier (unaniem) voor gekozen. Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie. Er is geen maatschappelijk probleem waarvoor dit een oplossing zou zijn. Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft onlangs met de Dorpsraad Spaarndam gesproken. Die benoemde geen concrete problemen als gevolg van het feit dat het dubbeldorp onder twee gemeentebesturen valt. Haarlemmermeer heeft meerdere dubbeldorpen en dit loopt goed. Het overleg van Haarlemmermeer met Haarlem over Spaarndam verloopt ook goed.

Het college vindt dat de discussie over Spaarndam op een gegeven moment klaar moet zijn. Anders kunnen de bestuurlijke verhoudingen met Haarlem onder druk komen te staan.

Haarlem

Wij spraken op 22 mei 2019 met *het college van B&W van Haarlem*.

Haarlem ziet de verkenning naar de grenscorrectie als het vervolg op de doorlopen arhi-procedure. De Dorpsraad Spaarndam heeft destijds in 2016 een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een meerderheid van de inwoners van Spaarndam een voorkeur had voor de gemeente Haarlem.

Aan deze voorkeur is naar de mening van Haarlem geen recht gedaan in de herindelingsprocedure en deze inwoners voelen zich daarom niet gehoord. Haarlem heeft gedurende het gehele fusieproces gepleit voor het samenvoegen van het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur, namelijk dat van Haarlem. De inwoners van Spaarndam hebben volgens Haarlem een voorkeur voor Haarlem, de inwoners zijn georiënteerd op de stad Haarlem en maken gebruik van de voorzieningen in Haarlem.

Haarlem vindt dat er een peiling moet worden gehouden onder de inwoners van Spaarndam-Oost of men wel of niet een grenscorrectie richting Haarlem wil. Een peiling geeft duidelijkheid en maakt het mogelijk dit dossier af te sluiten.

De exacte omvang van de grenscorrectie is te bespreken met Haarlemmermeer. Haarlem heeft er begrip voor als Haarlemmermeer uit financiële overwegingen bij een grenscorrectie ook een gebied buiten de bebouwde kom van Spaarndam-Oost wil zien inbegrepen.

Reacties van anderen

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Wij ontvingen op 28 april 2019 een brief van de *Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude*. De Dorpsvereniging hecht aan het beginsel dat de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ongedeeld moet blijven. De Dorpsvereniging ziet geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam. Bij het beoordelen van een eventuele grenscorrectie vindt de dorpsvereniging dat de meningen van alle inwoners van Spaarndam en de aangrenzende dorpen Haarlemmerliede, Penningsveer en Spaarnwoude en het buitengebied moeten meewegen. Wij hebben de Dorpsvereniging bij brief van 20 mei 2019 laten weten dat deze visie ook wordt betrokken in de gesprekken met de gemeenten en bij het opmaken van de balans van de verkenning naar een grenscorrectie.

Spaarndamis1

Op 14 mei 2019 informeerde een initiatiefgroep uit Spaarndam met de werknaam *Spaarndamis1* PS dat men zich niet vertegenwoordigd achtte door de standpunten en het optreden van de Dorpsraad Spaarndam en bezig was om een nieuwe dorpsvertegenwoordiging te vormen. Wij hebben op 13 juni 2019 met vertegenwoordigers van *Spaarndamis1* gesproken, die toelichtten dat zij geen enkele noodzaak zagen voor een grenscorrectie.

Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg

De Ondernemersvereniging Halfweg, Zwanenburg, Boesingheliede en omstreken en de Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg schreven ons op 11 juni 2019 over het belang van het behoud van de Groene Buffer. Een grenscorrectie van Spaarndam-Oost naar Haarlem zou aantasting van het huidige groengebied (de Groene Buffer) betekenen, terwijl het behoud daarvan een belangrijke reden was geweest voor Dorpsraad,

Ondernemersvereniging en de meeste inwoners van Halfweg om te kiezen voor fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer.

Conclusies

Wij constateren dat de gemeente Haarlemmermeer geen noodzaak ziet voor een grenscorrectie en een peiling onder inwoners daarover. Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn een fusie aangegaan op basis van de ongedeelde overgang van de gemeenten. Beide raden hebben daartoe unaniem besloten. Haarlemmermeer ziet thans geen maatschappelijk probleem waarvoor een grenscorrectie een oplossing is.

De gemeente Haarlem is voorstander van een grenscorrectie om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. De Dorpsraad Spaarndam deelt dat standpunt. Het argument daarvoor is dat uit een peiling in 2016 van de Dorpsraad Spaarndam onder de inwoners een voorkeur voor Haarlem was gebleken, bewoners van Spaarndam-Oost op Haarlem zijn georiënteerd en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem. Wij constateren dat deze standpunten van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam destijds al zijn meegewogen in de besluiten van de raden van de voormalige gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Wij hebben geconstateerd dat het standpunt van de Dorpsraad niet door alle inwoners van Spaarndam wordt gedeeld. De op het herindelingsontwerp ingediende zienswijzen in 2017 hadden dat al duidelijk gemaakt. Van de 237 ingediende zienswijzen, waarvan 223 afkomstig van inwoners uit Spaarndam-Oost, steunden 91 procent het herindelingsontwerp voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer. Dit onderbouwt de stelling van de Dorpsraad dat een meerderheid in Spaarndam-Oost voor een fusie met Haarlem is niet. Daarnaast is recent een initiatiefgroep (Spaarndamis1) opgestaan, die het niet met de standpunten en het optreden van de Dorpsraad eens is, en tot een andere dorpsvertegenwoordiging in Spaarndam wil komen. Ook de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg zien, zoals hierboven aangegeven, geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam.

Wij concluderen dat onze verkenning naar een grenscorrectie m.b.t. Spaarndam geen nieuwe feiten heeft opgeleverd ten opzichte van het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer van 13 april 2017 en ons advies daarover aan u van 28 juni 2017.

Wij concluderen dan ook dat er geen aanleiding is ons advies van 28 juni 2017 te herzien.

Wij benadrukken nogmaals dat de raden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en van Haarlemmermeer destijds unaniem besloten tot ongedeeld fuseren. In het door beide raden unaniem vastgestelde herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer is de

zienswijze van voorstanders van een grenscorrectie Spaarndam meegewogen en afgewezen. De fusiegemeenten hebben naar oordeel van GS een kwalitatief goede en transparante arhi-procedure gevoerd.

Onze verkenning heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijk probleem is waarvoor een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam een oplossing is. De peiling van de Dorpsraad Spaarndam, het feit dat inwoners van Spaarndam zijn georiënteerd op de stad Haarlem en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem zijn destijds betrokken in de afweging van de raden bij het vaststellen van het herindelingsadvies. De conclusie was dat dit niet noodzaakte tot het samenvoegen van beide delen van het dorp en het onder één gemeentebestuur brengen. De gemeente Haarlemmermeer heeft bovendien ervaring met dubbeldorpen en het afstemmen met andere gemeenten.

Het is wenselijk dat een eventuele grenscorrectie berust op draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij concluderen dat dat draagvlak ontbreekt en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet van plan zijn samen een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam voor te bereiden. De gemeente Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie na de net afgeronde herindeling. De gemeente Haarlem vindt een grenscorrectie nog steeds wenselijk.

Nu de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet bereid zijn gezamenlijk een grenscorrectie voor te bereiden, vinden wij het van belang duidelijk te stellen dat de provincie evenmin het initiatief wil nemen om de procedure voor een grenscorrectie te beginnen gezien het advies van GS over de herindeling van 28 juni 2017. Daar komt een voor GS belangrijke overweging bij. Er kan in dit geval ook niet worden voldaan aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling om een provinciale arhi-procedure te beginnen. Het in maart 2019 in de ministerraad vastgestelde geactualiseerde "Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018" geeft reden om als provincie terughoudend te zijn met het starten van arhi-procedures tegen de wens van gemeenten. Dit kan alleen bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten waarvoor een oplossing uitblijft. Daarvan is in dit geval geen sprake. GS achten zich daarom ook niet bevoegd om een arhi-procedure te starten.

Wij concluderen ook dat er geen door de gemeenten georganiseerde peiling komt of er draagvlak voor een grenscorrectie is bij de inwoners van Spaarndam, omdat hiertoe de bereidheid bij de gemeente Haarlemmermeer ontbreekt.

Nu de gemeenten geen peiling doen, kan de vraag worden gesteld of de provincie die taak op zich dient te nemen. Wij zijn van mening dat het niet de taak van de provincie is om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten ("van onderop"), zoals bij de vorming van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer het geval was, zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben wij op 23 mei 2017 al uitgesproken bij onze afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe

gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van een arhi-procedure.

Wij beschouwen hiermee onze verkenning naar een eventuele grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam als beëindigd.

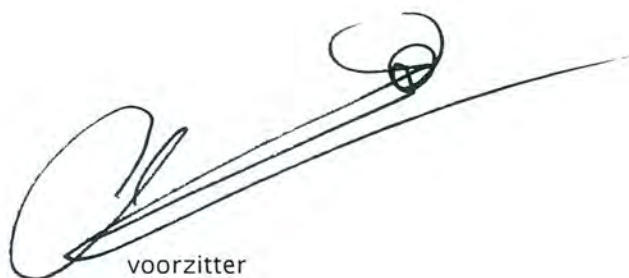
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

-Kopie aan PS van Noord-Holland.

Bijlage

Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente Haarlemmermeer (juni 2017)

GS beoordeelden het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer op 27 juni 2017 positief op de criteria uit het landelijke “beleidskader gemeentelijke herindeling 2013”: draagvlak, interne samenhang/ dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen en duurzaamheid.

GS constateerden in hun zienswijze ook dat de fusiegemeenten overtuigend hadden beargumenteerd dat er een goed en transparant proces was gevolgd, dat de raad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem had gekozen voor een ongedeelde fusie en dat bij de keuze voor een fusiepartner ook de opvatting van de Dorpsraad Spaarndam was meegewogen. In de reactienota bij het herindelingsadvies van de fusiegemeenten was ook ingegaan op de door de Dorpsraad Spaarndam in 2016 gehouden enquête, die naar mening van de gemeenten methodologische onvolkomenheden had en niet tot de conclusie kon leiden dat er draagvlak was voor één ongedeelde Spaarndam bij de gemeente Haarlem. De ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp lieten ook een heel ander beeld zien.

Het vaststellen van de zienswijze op een herindelingsadvies is een bevoegdheid van GS. Vanwege de aanhoudende inzet van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam voor een grenscorrectie (Spaarndam-Oost naar de gemeente Haarlem), besloten GS op 23 mei 2017 PS te verzoeken het herindelingsadvies en de zienswijze van GS te bespreken in de commissie Economie, Energie en Bestuur (EEB) van 12 juni 2017.

GS besloten op 23 mei 2017 ook het houden van een peiling in Spaarndam, waar de Dorpsraad Spaarndam in een petitie om vroeg, af te wijzen. GS waren van mening dat er een goede en transparante procedure was gevolgd door de fusiegemeenten. Hierbij had ook de Dorpsraad gebruik gemaakt van alle inspraakmogelijkheden en was zijn visie meegewogen in de besluitvorming.

De fusiegemeenten wezen een grenscorrectie gemotiveerd af. De raad van Haarlemmerliede en Spaarndam besloot op 16 juni 2015 unaniem tot ongedeelde fuseren met een andere gemeente. De fusiegemeenten constateerden ook dat de grote meerderheid van de zienswijzen uit Spaarndam de fusie steunde en dat de peiling van de Dorpsraad uit 2016 niet representatief was en een suggestieve vraagstelling had. Behalve het ontbreken van draagvlak in Spaarndam gaven de fusiegemeenten ook andere argumenten om de grenscorrectie af te wijzen (consequenties voor de Groene Buffer en financiën, de ervaring met dorps- en kernenbeleid en met dubbeldorpen bij de fusiegemeenten).

GS waren bovendien van mening dat het doen van een eigen onderzoek naar de wensen van de bevolking niet past bij de provinciale rol in dit herindelingsproces van onderop.

De meerderheid van de commissie EEB (40 van de 55 Statenleden) steunde de zienswijze van GS. De fracties van SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP en 50 Plus (15 statenleden in totaal) hadden geen bezwaren tegen de fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer, maar waren het oneens met de zienswijze van GS ten aanzien van het dubbeldorp Spaarndam. Ze meenden dat een peiling onder de inwoners van Spaarndam nodig was vóór het uitbrengen van het advies van GS aan de minister BZK.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Dorpsraad en Ondernemersvereniging Zwanenburg-Halfweg
Postbus 159
1160 AD ZWANENBURG

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal

BEL/BS

Telefoonnummer +31235143465

walj@noord-holland.nl

Betreft: verkenning grenscorrectie Spaarndam

Geachte besturen,

Bij brief d.d. 5 maart 2019 verzocht de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ons college om samen met de nieuwe gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Haarlem, alsmede met de inwoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam.

Wij hebt ons in uw brief van 11 juni 2019 geïnformeerd over uw standpunt.

Nu stellen wij u op de hoogte van onze bevindingen en conclusies, die wij aan de minister van BZK hebben gezonden, op basis van onze gesprekken over een eventuele grenscorrectie ten aanzien van Spaarndam met de Dorpsraad Spaarndam, met de Initiatiefgroep Spaarndamis1 en met de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem, en correspondentie naar aanleiding daarvan.

Wij zullen in deze brief achtereenvolgens de context schetsen, onze uitgangspunten, de opbrengst van de verkenning en tenslotte onze conclusies.

Context

Gegevens Spaarndam

De historische kern Spaardam ligt sinds 1927 binnen de gemeente Haarlem en heeft 605 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Het veel later tot ontwikkeling gebrachte Spaardam-Oost behoorde tot de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ligt thans in de gemeente Haarlemmermeer en heeft 2.655 inwoners (CBS 2017, Kerncijfers wijken en buurten). Beide kernen zijn verbonden door een brug over het Noorder Buiten Spaarne. De voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude had 5.665 Inwoners (CBS 2017, Bevolkingsontwikkeling; regio per maand).

Procedure grenscorrectie (Wet arhi)

Een grenscorrectie is een wijziging van een gemeentegrens die naar verwachting het inwonertal van geen van de betrokken gemeenten met 10% of meer zal doen toe- of afnemen. Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) kan een grenscorrectie net als een gemeentelijke herindeling worden voorbereid door de gemeenten, de provincie of de minister.

1 | 10

Verzenddatum

26 JUNI 2019

Kenmerk

1191465/1234593

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Grenscorrecties worden in de praktijk bijna altijd voorbereid door gemeenten. Een enkele keer wordt een grenscorrectie meegenomen bij een gemeentelijke herindeling. Zo is in de provinciale arhi-procedure voor Gooise Meren (fusie Bussum, Muiden en Naarden) destijds een grenscorrectie tussen Muiden en Weesp (Bloemendalerpolder) meegenomen.

De voorbereiding van een grenscorrectie door gemeenten is als volgt. Beide gemeenteraden nemen een gelijkkluidend besluit, dat ligt 8 weken ter inzage en een ieder kan zienswijzen indienen, vervolgens nemen de beide gemeenteraden opnieuw een al dan niet gewijzigd gelijkkluidend besluit. De gemeenten sturen het eerste en het tweede besluit aan GS. GS sturen het besluit van de gemeenten aan de minister BZK. GS stellen ook binnen 2 maanden na het tweede besluit van de gemeenten de grensbeschrijving vast, publiceren die in het Provinciaal Blad (PB) en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster. Een grenscorrectie gaat formeel altijd in per 1 januari.

Een door de provincie voorbereide grenscorrectie begint met een fase van open overleg met de gemeenten op grond van artikel 8 van de Wet arhi. De provincie stelt daarna een herindelingsontwerp op, dat ligt ter inzage, zienswijzen kunnen worden ingediend, PS stellen een herindelingsregeling tot grenscorrectie vast en doen daarvan mededeling aan de minister. Vervolgens stellen GS binnen 2 maanden de grensbeschrijving vast, publiceren die in het PB en zenden die aan de gemeenten, minister BZK en het Kadaster.

De minister van BZK kan ook een procedure tot grenscorrectie beginnen. Een grenscorrectie geschiedt in dat geval bij AMvB of wet.

Uitgangspunten verkenning GS

Op 13 april 2017 stelden de raden van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer een herindelingsadvies vast om hun gemeenten samen te voegen per 1 januari 2019. Op grond van artikel 5, lid 3, Wet arhi hebben GS op 28 juni 2017 het betreffende herindelingsadvies met een positief advies daarover aan de minister van BZK gezonden.

Het was een fusie van onderop, waartoe door beide raden unaniem is besloten. De positie van Spaarndam is hierbij uitvoerig aan de orde geweest en meegewogen. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari 2019 van start gegaan.

In de verkenning is gekeken of er nieuwe feiten zijn, die voor het college van GS aanleiding zijn om zijn advies van 28 juni 2017 te herzien. Daarbij waren destijds de volgende overwegingen aan de orde.

Het is niet de taak van de provincie om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben GS op 23 mei 2017 al uitgesproken bij hun afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe gemeente

Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van de arhi-procedure.

GS hebben in hun advies van 28 juni 2017 geoordeeld dat de beide fusiegemeenten een zorgvuldige en transparante arhi-procedure hebben doorlopen.

GS spraken als eerste met de Dorpsraad Spaarndam om zijn visie en eventuele wensen voor een peiling onder de inwoners te kunnen meenemen in het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

GS hebben in de verkenning in bestuurlijk overleg aan de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem de vragen voorgelegd:

- Is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor een maatschappelijk probleem? Zo ja, voor welk probleem?
- Zo ja, zijn de gemeenten dan in principe bereid een grenscorrectie voor te bereiden om het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur te brengen?;
- Willen de gemeenten het draagvlak daarvoor bij de inwoners van Spaarndam verkennen? Hoe, met welke respondenten, met welke vragen, wanneer?;
- Zo ja, willen de gemeenten de uitkomst van een peiling respecteren?

Opbrengst verkenning GS

Wij hebben uitvoering gegeven aan het verzoek van de minister van BZK door overleg te voeren met respectievelijk de Dorpsraad Spaarndam, B&W van Haarlemmermeer en B&W van Haarlem.

Het eerste gesprek op 12 april 2019 was met de Dorpsraad Spaarndam. Ter voorbereiding van dit gesprek heeft de Dorpsraad een brief met bijlagen toegezonden. De Dorpsraad heeft in het fusieproces een peiling en debatten gehouden onder beide dorpsdelen over de toekomst van Spaarndam. Hieruit is driemaal op rij naar voren gekomen dat een duidelijke meerderheid van de inwoners van het dorp voorstander is van een grenscorrectie waarbij Spaarndam-Oost (nu gemeente Haarlemmermeer) overgaat naar de gemeente Haarlem. Bewoners hebben daarbij aangegeven het dubbeldorp verenigd te willen zien onder één gemeentebestuur (Haarlem) en op Haarlem te zijn georiënteerd. De Dorpsraad vindt dat de raden van de fusiegemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer deze inbreng in het fusieproces geen goede plaats hebben gegeven. De Dorpsraad signaleert ook dat de discussie over een grenscorrectie momenteel tot verdeeldheid in het dorp leidt.

De Dorpsraad bepleit nu een peiling onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van Spaarndam-Oost. De vraag zou moeten zijn of men bij Haarlemmermeer wil blijven of bij de gemeente Haarlem wil komen.

De Dorpsraad analyseert uit het besluitvormingsproces dat de bepleite grenscorrectie om de bebouwde kom van Spaarndam-Oost inclusief sportvelden gaat.

De Dorpsraad had graag gezien dat de peiling al bij de verkiezingen voor PS of voor het Europees parlement was gehouden. Dit was in de gesprekken van de Dorpsraad met de Tweede Kamer voorgesteld door een aantal partijen.

Bij mail van 14 mei 2019 aan PS en bij brief van 26 mei 2019 aan GS liet de Dorpsraad weten van mening te zijn dat de aanpak van GS van de verkenning voorbijging aan het verzoek van de minister van BZK, omdat GS gesprekken voerden over de grenscorrectie, maar geen peiling onder de inwoners van Spaarndam realiseerden.

Gesprekken met gemeenten

In de gesprekken met de beide gemeenten hebben wij de vraag voorgelegd of men een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam wil. In dat verband is ook gevraagd of de gemeenten willen meewerken aan een peiling over een grenscorrectie en zo ja, of ze de uitslag van zo'n peiling dan willen respecteren.

Haarlemmermeer

Op 10 mei 2019 spraken wij met *het college van B&W van Haarlemmermeer*.

Het standpunt van Haarlemmermeer is niet veranderd ten opzichte van het door de raden van Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem vastgestelde herindelingsadvies van 13 april 2017. De nieuwe gemeente Haarlemmermeer is op 1 januari jl. van start gegaan. De fusie van de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude is aangegaan op basis van het ongedeeld blijven van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Beide raden hebben hier (unaniem) voor gekozen. Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie. Er is geen maatschappelijk probleem waarvoor dit een oplossing zou zijn. Het college van B&W van Haarlemmermeer heeft onlangs met de Dorpsraad Spaarndam gesproken. Die benoemde geen concrete problemen als gevolg van het feit dat het dubbeldorp onder twee gemeentebesturen valt. Haarlemmermeer heeft meerdere dubbeldorpen en dit loopt goed. Het overleg van Haarlemmermeer met Haarlem over Spaarndam verloopt ook goed.

Het college vindt dat de discussie over Spaarndam op een gegeven moment klaar moet zijn. Anders kunnen de bestuurlijke verhoudingen met Haarlem onder druk komen te staan.

Haarlem

Wij spraken op 22 mei 2019 met *het college van B&W van Haarlem*.

Haarlem ziet de verkenning naar de grenscorrectie als het vervolg op de doorlopen arhi-procedure. De Dorpsraad Spaarndam heeft destijds in 2016 een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een meerderheid van de inwoners van Spaarndam een voorkeur had voor de gemeente Haarlem.

Aan deze voorkeur is naar de mening van Haarlem geen recht gedaan in de herindelingsprocedure en deze inwoners voelen zich daarom niet gehoord. Haarlem heeft gedurende het gehele fusieproces gepleit voor het samenvoegen van het dubbeldorp Spaarndam onder één gemeentebestuur, namelijk dat van Haarlem. De inwoners van Spaarndam hebben volgens Haarlem een voorkeur voor Haarlem, de inwoners zijn georiënteerd op de stad Haarlem en maken gebruik van de voorzieningen in Haarlem.

Haarlem vindt dat er een peiling moet worden gehouden onder de inwoners van Spaarndam-Oost of men wel of niet een grenscorrectie richting Haarlem wil. Een peiling geeft duidelijkheid en maakt het mogelijk dit dossier af te sluiten.

De exacte omvang van de grenscorrectie is te bespreken met Haarlemmermeer. Haarlem heeft er begrip voor als Haarlemmermeer uit financiële overwegingen bij een grenscorrectie ook een gebied buiten de bebouwde kom van Spaarndam-Oost wil zien inbegrepen.

Reacties van anderen

Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Wij ontvingen op 28 april 2019 een brief van de *Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude*. De Dorpsvereniging hecht aan het beginsel dat de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ongedeeld moet blijven. De Dorpsvereniging ziet geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam. Bij het beoordelen van een eventuele grenscorrectie vindt de dorpsvereniging dat de meningen van alle inwoners van Spaarndam en de aangrenzende dorpen Haarlemmerliede, Penningsveer en Spaarnwoude en het buitengebied moeten meewegen. Wij hebben de Dorpsvereniging bij brief van 20 mei 2019 laten weten dat deze visie ook wordt betrokken in de gesprekken met de gemeenten en bij het opmaken van de balans van de verkenning naar een grenscorrectie.

Spaarndamis1

Op 14 mei 2019 informeerde een initiatiefgroep uit Spaarndam met de werknaam *Spaarndamis1* PS dat men zich niet vertegenwoordigd achtte door de standpunten en het optreden van de Dorpsraad Spaarndam en bezig was om een nieuwe dorpsvertegenwoordiging te vormen. Wij hebben op 13 juni 2019 met vertegenwoordigers van Spaarndamis1 gesproken, die toelichtten dat zij geen enkele noodzaak zagen voor een grenscorrectie.

Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg

De Ondernemersvereniging Halfweg, Zwanenburg, Boesingheliede en omstreken en de Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg schreven ons op 11 juni 2019 over het belang van het behoud van de Groene Buffer. Een grenscorrectie van Spaarndam-Oost naar Haarlem zou aantasting van het huidige groengebied (de Groene Buffer) betekenen, terwijl het behoud daarvan een belangrijke reden was geweest voor Dorpsraad,

Ondernemersvereniging en de meeste inwoners van Halfweg om te kiezen voor fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer.

Conclusies

Wij constateren dat de gemeente Haarlemmermeer geen noodzaak ziet voor een grenscorrectie en een peiling onder inwoners daarover. Haarlemmermeer en de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn een fusie aangegaan op basis van de ongedeelde overgang van de gemeenten. Beide raden hebben daartoe unaniem besloten. Haarlemmermeer ziet thans geen maatschappelijk probleem waarvoor een grenscorrectie een oplossing is.

De gemeente Haarlem is voorstander van een grenscorrectie om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. De Dorpsraad Spaarndam deelt dat standpunt. Het argument daarvoor is dat uit een peiling in 2016 van de Dorpsraad Spaarndam onder de inwoners een voorkeur voor Haarlem was gebleken, bewoners van Spaarndam-Oost op Haarlem zijn georiënteerd en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem. Wij constateren dat deze standpunten van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam destijds al zijn meegewogen in de besluiten van de raden van de voormalige gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Wij hebben geconstateerd dat het standpunt van de Dorpsraad niet door alle inwoners van Spaarndam wordt gedeeld. De op het herindelingsontwerp ingediende zienswijzen in 2017 hadden dat al duidelijk gemaakt. Van de 237 ingediende zienswijzen, waarvan 223 afkomstig van inwoners uit Spaarndam-Oost, steunden 91 procent het herindelingsontwerp voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer. Dit onderbouwt de stelling van de Dorpsraad dat een meerderheid in Spaarndam-Oost voor een fusie met Haarlem is niet. Daarnaast is recent een initiatiefgroep (Spaarndamis1) opgestaan, die het niet met de standpunten en het optreden van de Dorpsraad eens is, en tot een andere dorpsvertegenwoordiging in Spaarndam wil komen. Ook de Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Ondernemersvereniging en Dorpsraad Zwanenburg-Halfweg zien, zoals hierboven aangegeven, geen noodzaak voor een eventuele grenscorrectie met betrekking tot het dorp Spaarndam.

Wij concluderen dat onze verkenning naar een grenscorrectie m.b.t. Spaarndam geen nieuwe feiten heeft opgeleverd ten opzichte van het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer van 13 april 2017 en ons advies daarover aan u van 28 juni 2017.

Wij concluderen dan ook dat er geen aanleiding is ons advies van 28 juni 2017 te herzien.

Wij benadrukken nogmaals dat de raden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en van Haarlemmermeer destijds unaniem besloten tot ongedeeld fuseren. In het door beide raden unaniem vastgestelde herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer is de

zienswijze van voorstanders van een grenscorrectie Spaarndam meegewogen en afgewezen. De fusiegemeenten hebben naar oordeel van GS een kwalitatief goede en transparante arhi-procedure gevoerd.

Onze verkenning heeft niet aangetoond dat er een maatschappelijk probleem is waarvoor een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam een oplossing is. De peiling van de Dorpsraad Spaarndam, het feit dat inwoners van Spaarndam zijn georiënteerd op de stad Haarlem en gebruik maken van voorzieningen in Haarlem zijn destijds betrokken in de afweging van de raden bij het vaststellen van het herindelingsadvies. De conclusie was dat dit niet noodzaakte tot het samenvoegen van beide delen van het dorp en het onder één gemeentebestuur brengen. De gemeente Haarlemmermeer heeft bovendien ervaring met dubbeldorpen en het afstemmen met andere gemeenten.

Het is wenselijk dat een eventuele grenscorrectie berust op draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij concluderen dat dat draagvlak ontbreekt en de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet van plan zijn samen een grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam voor te bereiden. De gemeente Haarlemmermeer ziet geen enkele noodzaak voor een grenscorrectie na de net afgeronde herindeling. De gemeente Haarlem vindt een grenscorrectie nog steeds wenselijk.

Nu de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem niet bereid zijn gezamenlijk een grenscorrectie voor te bereiden, vinden wij het van belang duidelijk te stellen dat de provincie evenmin het initiatief wil nemen om de procedure voor een grenscorrectie te beginnen gezien het advies van GS over de herindeling van 28 juni 2017. Daar komt een voor GS belangrijke overweging bij. Er kan in dit geval ook niet worden voldaan aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling om een provinciale arhi-procedure te beginnen. Het in maart 2019 in de ministerraad vastgestelde geactualiseerde "Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018" geeft reden om als provincie terughoudend te zijn met het starten van arhi-procedures tegen de wens van gemeenten. Dit kan alleen bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten waarvoor een oplossing uitblijft. Daarvan is in dit geval geen sprake. GS achten zich daarom ook niet bevoegd om een arhi-procedure te starten.

Wij concluderen ook dat er geen door de gemeenten georganiseerde peiling komt of er draagvlak voor een grenscorrectie is bij de inwoners van Spaarndam, omdat hiertoe de bereidheid bij de gemeente Haarlemmermeer ontbreekt.

Nu de gemeenten geen peiling doen, kan de vraag worden gesteld of de provincie die taak op zich dient te nemen. Wij zijn van mening dat het niet de taak van de provincie is om bij een grenscorrectie of herindeling op initiatief van gemeenten ("van onderop"), zoals bij de vorming van de nieuwe gemeente Haarlemmermeer het geval was, zelf onderzoek te doen naar draagvlak bij bewoners. Dat hebben wij op 23 mei 2017 al uitgesproken bij onze afwijzing van het verzoek van de Dorpsraad Spaarndam om, lopende de herindelingsprocedure voor de nieuwe

gemeente Haarlemmermeer, een peiling te doen onder de inwoners van Spaarndam. Het peilen van maatschappelijk draagvlak is een taak van de gemeenten zelf, als onderdeel van een arhi-procedure.

Wij beschouwen hiermee onze verkenning naar een eventuele grenscorrectie met betrekking tot Spaarndam als beëindigd.

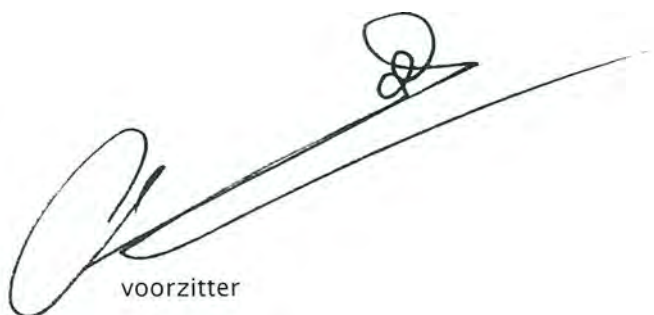
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlage

Advies GS bij herindelingsadvies nieuwe gemeente

Haarlemmermeer (juni 2017)

GS beoordeelden het herindelingsadvies voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer op 27 juni 2017 positief op de criteria uit het landelijke "beleidskader gemeentelijke herindeling 2013": draagvlak, interne samenhang/ dorps- en kernenbeleid, bestuurskracht, evenwichtige regionale verhoudingen en duurzaamheid.

GS constateerden in hun zienswijze ook dat de fusiegemeenten overtuigend hadden beargumenteerd dat er een goed en transparant proces was gevolgd, dat de raad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude unaniem had gekozen voor een ongedeelde fusie en dat bij de keuze voor een fusiepartner ook de opvatting van de Dorpsraad Spaarndam was meegewogen. In de reactienota bij het herindelingsadvies van de fusiegemeenten was ook ingegaan op de door de Dorpsraad Spaarndam in 2016 gehouden enquête, die naar mening van de gemeenten methodologische onvolkomenheden had en niet tot de conclusie kon leiden dat er draagvlak was voor één ongedeelde Spaarndam bij de gemeente Haarlem. De ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp lieten ook een heel ander beeld zien.

Het vaststellen van de zienswijze op een herindelingsadvies is een bevoegdheid van GS. Vanwege de aanhoudende inzet van de gemeente Haarlem en de Dorpsraad Spaarndam voor een grenscorrectie (Spaarndam-Oost naar de gemeente Haarlem), besloten GS op 23 mei 2017 PS te verzoeken het herindelingsadvies en de zienswijze van GS te bespreken in de commissie Economie, Energie en Bestuur (EEB) van 12 juni 2017.

GS besloten op 23 mei 2017 ook het houden van een peiling in Spaarndam, waar de Dorpsraad Spaarndam in een petitie om vroeg, af te wijzen. GS waren van mening dat er een goede en transparante procedure was gevolgd door de fusiegemeenten. Hierbij had ook de Dorpsraad gebruik gemaakt van alle inspraakmogelijkheden en was zijn visie meegewogen in de besluitvorming.

De fusiegemeenten wezen een grenscorrectie gemotiveerd af. De raad van Haarlemmerliede en Spaarndam besloot op 16 juni 2015 unaniem tot ongedeelde fuseren met een andere gemeente. De fusiegemeenten constateerden ook dat de grote meerderheid van de zienswijzen uit Spaarndam de fusie steunde en dat de peiling van de Dorpsraad uit 2016 niet representatief was en een suggestieve vraagstelling had. Behalve het ontbreken van draagvlak in Spaarndam gaven de fusiegemeenten ook andere argumenten om de grenscorrectie af te wijzen (consequenties voor de Groene Buffer en financiën, de ervaring met dorps- en kernenbeleid en met dubbeldorpen bij de fusiegemeenten).

GS waren bovendien van mening dat het doen van een eigen onderzoek naar de wensen van de bevolking niet past bij de provinciale rol in dit herindelingsproces van onderop.

De meerderheid van de commissie EEB (40 van de 55 Statenleden) steunde de zienswijze van GS. De fracties van SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP en 50 Plus (15 statenleden in totaal) hadden geen bezwaren tegen de fusie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer, maar waren het oneens met de zienswijze van GS ten aanzien van het dubbeldorp Spaarndam. Ze meenden dat een peiling onder de inwoners van Spaarndam nodig was vóór het uitbrengen van het advies van GS aan de minister BZK.